Familierelaties, huiselijk geweld en kindermishandeling in Caribisch Nederland

Sint Eustatius

Ton Liefaard, Judi Mesman, Merel Griffith-Lendering,
Tamara Salsbach en Johan Kruip

Universiteit Leiden, University of Curaçao
en UNICEF Nederland

Over de auteurs

Ga naar hoofdstuk

Achtergrond

Ga naar hoofdstuk

Overkoepelende aanbevelingen

Ga naar hoofdstuk

Methoden

Ga naar hoofdstuk

Resultaten en aanbevelingen

Ga naar hoofdstuk

Dankwoord

Ga naar hoofdstuk

Bronnen

Ga naar hoofdstuk

Over de auteurs

Ton Liefaard

» Prof. dr. Ton Liefaard is hoogleraar kinderrechten en bekleedt de UNICEF-leerstoel Kinderrechten aan de Faculteit Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden.

Judi Mesman

» Prof. dr. Judi Mesman is universiteitshoogleraar maatschappelijke verantwoordelijkheid en impact, Universiteit Leiden.

Merel Griffith-Lendering

» Dr. Merel Griffith-Lendering is een onafhankelijk adviseur en onderzoeker, gevestigd op Curaçao, verbonden aan de University of Curaçao.

Tamara Salsbach

» Mr. Tamara Salsbach is universitair docent aan de de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de University of Curaçao.

Johan Kruip

» Drs. Johan Kruip is deskundige op gebied van kinderrechten en onderzoek bij UNICEF Nederland.

Achtergrond

Onderzoekscontext

- Op 11 mei 2011 is het Verdrag van Istanbul aangenomen: een mensenrechtenverdrag van de Raad van Europa tegen geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld.
- Voor Europees Nederland werd het verdrag op 1 maart 2016 van kracht. Het doel is om het Verdrag van Istanbul in de nabije toekomst ook in Caribisch Nederland in werking te laten treden.
- Dit doel is nauw verbonden met de ambitie om de rechten van het kind in Caribisch Nederland te implementeren, zoals vastgelegd in het Kinderrechten-verdrag van de VN, dat van toepassing is op Sint Eustatius.
- In 2022 gaf het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport opdracht tot een onderzoek naar de houding ten aanzien van het gebruik van geweld binnen gezinnen in Caribisch Nederland.
- De belangrijkste onderzoeksvraag hierbij was: *wat is de houding van inwoners van Caribisch Nederland ten aanzien van ouderschap en met name ten aanzien van het gebruik van geweld bij de opvoeding of in familie- en partnerrelaties?*
- Het onderzoek is bedoeld als een nulmeting die als startpunt kan worden gebruikt bij het beoordelen van de effectiviteit van nieuw beleid in de komende jaren.
- Het onderzoeksteam bestond uit Ton Liefaard en Judi Mesman (Universiteit Leiden), Merel Griffith-Lendering en Tamara Salsbach (University of Curaçao) en Johan Kruip (UNICEF Nederland).
- Het onderzoek heeft geleid tot drie separate rapporten voor elk van de eilanden van Caribisch Nederland. Dit rapport gaat specifiek over Sint Eustatius. De drie afzonderlijke rapporten gaan vergezeld van een overkoepelende samenvatting die betrekking heeft op heel Caribisch Nederland.

Juridische en beleidscontext

- Sint Eustatius is een 'bijzondere gemeente' van het Koninkrijk der Nederlanden, met zijn hoofdstad in Den Haag. Het maakt deel uit van 'Caribisch Nederland' (art. 132a lid 4 Grondwet).

- Het Openbaar Lichaam Eustatius bestuurt het eiland en brengt verslag uit aan de Nederlandse regering in de hoofdstad. Sommige bestuurstaken worden uitgevoerd door de Rijksdienst Caribisch Nederland. Het gaat onder meer om belastingheffing, ordehandhaving, gezondheidszorg, onderwijs en sociale voorzieningen *(https://www.statiagovernment.com/governance).*

- Als onderdeel van Caribisch Nederland valt Sint Eustatius onder de Nederlandse wet. Echter, sommige wetten zijn of worden aangepast aan de Caribische context (Van Rijn 2022, p. 518).

- Per 1 januari 2022 is het Burgerlijk Wetboek BES veranderd om een verbod op te nemen tegen het gebruik van geweld bij het opvoeden van kinderen (art. 1:247 lid 2 BW BES). Bepalingen over huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen zijn opgenomen in het Wetboek van Strafrecht BES (art. 313 e.v.).

- De Nederlandse grondwet bevat een 'differentiatieclausule', die voorziet in afwijkingen tussen het Europese deel en het Caribische deel van het land als gevolg van belangrijke geografische, culturele en economische verschillen (art. 132a lid 4 Nederlandse Grondwet). De praktische implicaties van deze clausule zijn niet duidelijk, en men heeft aangevoerd dat de clausule niet in het voordeel werkt van Caribisch Nederland, bijvoorbeeld als het gaat om sociale voorzieningen en een adequate levensstandaard (Van Rijn 2022, p. 519-521; Oostindie & Veenendaal, 2022, p. 165).

- Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) van de Verenigde Naties is van toepassing op Sint Eustatius, terwijl het Verdrag van Istanbul waarschijnlijk binnenkort voor Caribisch Nederland van kracht zal worden (Staatssecretaris voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2022a).

- Er is met betrekking tot familierelaties, huiselijk geweld en kindermishandeling een beleidsbasis die de internationale wettelijke vereisten erkent die voortvloeien uit het IVRK, het Verdrag van Istanbul en aanverwante internationale verdragen (bijvoorbeeld het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens).

- Bestaand beleid en beroepspraktijken op Sint Eustatius zijn gebaseerd op binnenlandse wetgeving en het Bestuursakkoord Aanpak Huiselijk geweld en kindermishandeling voor Caribisch Nederland 2021-2024 *('Bestuursakkoord').*

- Het Bestuursakkoord stelt de volgende prioriteiten (Staatssecretaris voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2022a):
  - Preventie gericht op bewustwording en voorlichting rondom het thema huiselijk geweld en kindermishandeling;
  - Deskundigheidsbevordering van de betrokken professionals op de eilanden;
  - Het versterken van de hulpverlening en van samenwerking in de keten waaronder de veilige opvang voor slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling en de samenwerking tussen zorg-, politie- en justitiepartners om de cirkel van geweld voor slachtoffers en plegers te doorbreken;
  - Een goed functionerende laagdrempelige meldstructuur voor professionals en burgers voor het verkrijgen van advies over en voor het melden van (vermoedelijke) situaties van huiselijk geweld en kindermishandeling;
  - Een juridisch kader waarin bestaande wet- en regelgeving in Caribisch Nederland met betrekking tot de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling waar nodig wordt aangevuld ter bevordering en ondersteuning van de bovenstaande prioriteiten.

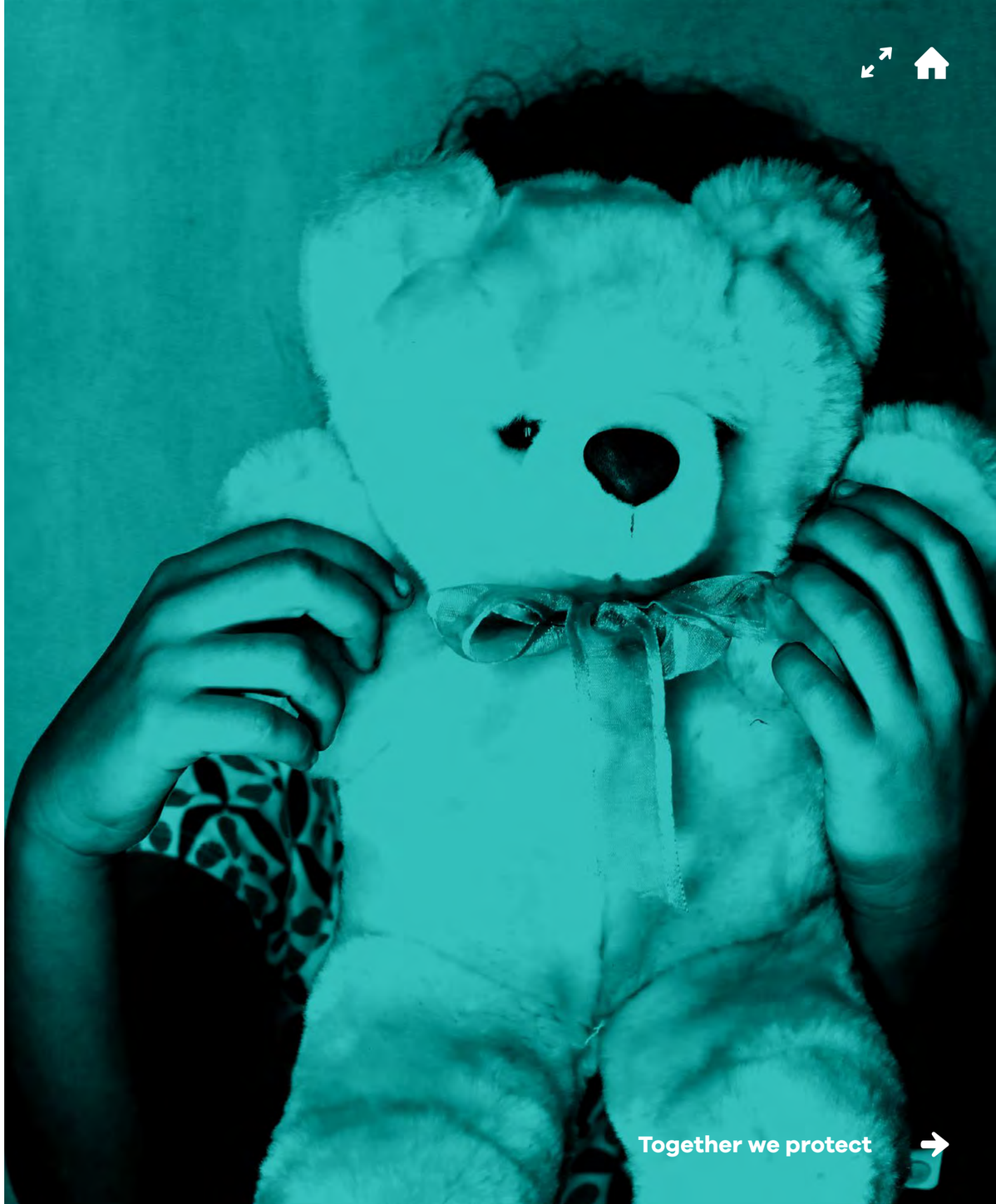
VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Waar staat het IVRK voor?

- De rechten en vrijheden van het kind moeten worden gerespecteerd, beschermd en nagekomen;
- Een kind wordt gedefinieerd als ‘ieder mens jonger dan achttien jaar’ (art. 1 IVRK);
- Ieder kind moet worden beschermd tegen discriminatie of uitsluiting (art. 2 IVRK);
- De belangen van het kind moeten de eerste overweging vormen bij alle maatregelen betreffende kinderen (art. 3 lid 1 IVRK);
- Het recht op leven, overleven en ontwikkeling van ieder kind moet worden gewaarborgd (art. 6 IVRK);
- Een kind heeft het recht om te worden gehoord in alle zaken die het kind betreffen en de standpunten van het kind moeten serieus worden genomen, hetgeen gevolgen heeft voor de ontwikkeling van wetgeving en beleid en voor besluitvorming op individueel niveau (art. 12 IVRK).

Hoe staat het met het IVRK en familierelaties?

- Ieder kind dient op te groeien in een gezinsomgeving, in een sfeer van geluk, liefde en begrip die geldt als essentieel voor de volledige en harmonische ontplooiing van het kind (preambule van het IVRK);
- De staat dient ouders te ondersteunen in hun rol van eerste verantwoordelijken voor de opvoeding van hun kind (art. 18 lid 1 IVRK), onder meer door middel van de ontwikkeling van instellingen, voorzieningen en diensten voor kinderzorg (art. 18 lid 2 IVRK; zie ook art. 3 lid 3 IVRK), en van materiële bijstand en ondersteuningsprogramma’s, met name wat betreft voeding, kleding en huisvesting (art. 27 lid 3 IVRK);
- Ieder kind heeft het recht om beschermd te worden tegen alle vormen van geweld, en de staat dient daartoe alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen en maatregelen op sociaal en opvoedkundig gebied te nemen, (art. 19 IVRK).

Uitdagingen voor Caribisch Nederland gerapporteerd door het Comité voor de Rechten van het Kind (het VN-Kinderrechtencomité)* in 2022

Het Comité voor de Rechten van het Kind sprak zijn zorgen uit over:

- De bestaande ongelijkheden tussen de afzonderlijke landen binnen het Koninkrijk der Nederlanden en Caribisch Nederland met betrekking tot de toegang van kinderen tot gezondheidszorg en jeugdhulp, onderwijs, maatschappelijke hulp en ondersteuning bij kindermishandeling en verwaarlozing (Kinderrechtencomité 2022, par. 15 (a));

- Het gebrek aan juridische maatregelen om kinderen op Bonaire, Saba en Sint Eustatius te beschermen tegen mishandeling, huiselijk geweld en lijfstraffen, gezien de 'hoge prevalentie van geweld tegen kinderen (...) in het betreffende land' (Kinderrechtencomité 2022, par. 21).

Het Kinderrechtencomité deed de volgende aanbevelingen:

- 'neem juridische en administratieve maatregelen voor het opzetten van een infrastructuur om de rechten en belangen van kinderen beter te beschermen' (Kinderrechtencomité 2022, par. 22(b));

- zorg dat een 'expliciet verbod op lijf-straffen in alternatieve zorginstellingen, dagopvang en scholen in Caribisch Nederland wettelijk vastgelegd' (Kinderrechtencomité 2022, par. 22(g));

- 'verbeter de bewustwordingscampagnes gericht op het bevorderen van positieve, geweldloze en participatieve vormen van opvoeden en straffen waarbij de negatieve gevolgen van lijfstraffen worden benadrukt' (VN-Kinderrechten-comité 2022, par. 22(g)).

** Het Comité voor de Rechten van het Kind ziet periodiek toe op de uitvoering van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind in het Koninkrijk der Nederlanden en alle andere ratificerende landen.*

Opvolging

- Naar aanleiding van de aanbevelingen door het VN-Kinderrechtencomité, heeft de Nederlandse regering bevestigd dat ze zich zal blijven inzetten om positieve, geweldloze en participatieve vormen van opvoeding in Caribisch Nederland te bevorderen. Meer in het bijzonder kondigde ze aanvullende wettelijke maatregelen, het bevorderen van toegankelijke hulpverlening voor kinderen en de invoering van een beschermingscode aan, die deel uitmaken van de strategie om geweld tegen kinderen te voorkomen (Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2022b, p. 15-16).

- UNICEF heeft in samenwerking met de Openbare Lichamen Bonaire, Saba en Sint Eustatius en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een nieuw beleidsplan ontwikkeld: *'Kinderen in hun kracht. Kinderrechten in Caribisch Nederland'*, om de eilanden hierin te ondersteunen. Dit programma loopt van 2023 tot 2025 en richt zich op:

  - Positief opvoeden;
  - Sociale, emotionele veerkracht en youth skills (jongerenvaardigheden);
  - Participatie;
  - Kinderbescherming: signaleren, melden en opvolgen;
  - Kinderarmoede;
  - 'Linking and learning'.

Verdrag van Istanbul

Waar staat het Verdrag van Istanbul voor?

- Officiële naam: Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld

- Het Verdrag van Istanbul heeft tot doel om geweld tegen vrouwen uit te bannen en om vrouwen te beschermen tegen alle vormen van geweld (art. 1 lid a).

- Het verwacht dat partijen ‘de nodige wetgevende en andere maatregelen’ nemen ‘ter bevordering en bescherming van het recht van een ieder, en van vrouwen in het bijzonder, om in zowel de publieke als de privésfeer gevrijwaard te worden van geweld’ (art. 4 lid 1).

Meer in het bijzonder heeft het Verdrag van Istanbul tot doel om:

Het voorkomen van huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen te garanderen door:

- ‘veranderingen in de sociale en culturele gedragspatronen van vrouwen en mannen te stimuleren teneinde vooroordelen, gewoonten, tradities en alle andere praktijken gebaseerd op het idee dat vrouwen inferieur zouden zijn of op stereotype rollen van vrouwen en mannen uit te bannen’ (art. 12 lid 1) en

- Wetgevende en andere maatregelen te nemen ter voorkoming van alle vormen van geweld (art. 12 lid 2).

    - Bewustwording;
    - Onderwijs;
    - Training van professionals;
    - Preventieve interventie- en behandelprogramma’s;
    - Deelname door de private sector en de media.

- De bescherming van slachtoffers tegen verdere gewelddaden te waarborgen door middel van wetgeving en andere maatregelen, waaronder informatie, ondersteuning en gespecialiseerde diensten, individuele oplossingen, ondersteuning van minderjarige getuigen en slachtoffers van seksueel geweld (zie ook art. 56), rapportagemechanismen en beschermende maatregelen, zoals telefonische hulpverlening en opvangplaatsen (art. 18ff);

- Zorg voor adequaat en snel onderzoek en vervolging van alle vormen van geweld door middel van wetgeving en andere maatregelen (art. 49ff); en

- Zorg voor alomvattend en gecoördineerd beleid en dataverzameling (art. 7ff; Niemi at al. 2020, p. 8-9).

Lokale context van Sint Eustatius

- In februari 2023 heeft een delegatie van het onderzoeksteam (TL, JM, en JK) een bezoek gebracht Sint Eustatius om kennis te maken met de plaatselijke context en meer te weten te komen over de door professionals in het gezins- en jeugddomein benoemde uitdagingen.

- Het onderzoeksteam sprak in totaal met 26 professionals (die allen met jongeren en/of ouders werkten) en een groep van 7 adolescenten (jongerenpanel). De professionals vertegenwoordigden de volgende organisaties: het Openbaar Lichaam, jeugddebatgroepen, Expertise Centre St. Eustatius, Voogdijraad, Stichting Reclassering Caribisch Nederland (SRCN), Golden Rock basisschool, Gwendoline van Putten middelbare school, Seventh Day adventist basisschool, Governor de Graaff basisschool, Bethel Methodist basisschool en twee gedeputeerden.

- De belangrijkste vraagstukken die tijdens het bezoek aan Sint Eustatius aan de orde kwamen, waren zorgen over:
  - De ouderschapskwaliteit, vooral te kort tijd met kinderen door kunnen brengen als gevolg van meerdere banen;
  - De hoge kosten van levensonderhoud en het feit dat veel gezinnen worstelen met armoede, wat een negatief effect heeft op het gezinsleven;
  - Veranderende tijden en normen, een gevoel van verlies bij de oudere generatie, een generatiekloof ervaren;
  - De oververtegenwoordiging van niet-lokale professionals (slechts 4 of 25 professionals met wie het team sprak waren op Sint Eustatius geboren);
  - Het gebrek aan vrijetijdsactiviteiten voor jongeren, en een gebrek aan loopbaankansen voor volwassenen;
  - De relatie met Europees Nederland, waarvan het beleid niet altijd aansluit bij de lokale context.

- Deze vraagstukken zijn opgenomen in de gegevensverzamelfase om te waarborgen dat ze in het onderzoek werden behandeld.

Methoden

Overzicht

Deskresearch

- Analyse van relevante beleids-rapporten, juridische bronnen en wetenschappelijke literatuur, als context voor het huidige onderzoek.

Kwantitatief onderzoek

- Online enquête onder volwassen eilandbewoners, met vragen over gezinsrelaties, partnerrelaties en opvoeding.

- Voor elk onderwerp werd deelnemers gevraagd op een 10-puntsschaal aan te geven hoe vaak bepaalde gedragingen volgens hen op Sint Eustatius voorkomen.

- Deelnemers werd gevraagd om hun indruk te geven van het gezinsleven op het eiland te geven (niet van hun eigen gedrag).

Kwalitatief onderzoek

Interviews

- Individuele telefonische interviews met volwassenen, jongeren van 16 tot 19 jaar en professionals.

- Vragen over gezinsrelaties, partnerrelaties en opvoeding.

Focusgroupen

- Focusgroepen, persoonlijk uitgevoerd met volwassenen, jongeren van 16 tot 19 jaar en professionals

- Vragen naar aanbevelingen voor beleid en praktijk.

Ethische toetsing

- Het onderzoek is goedgekeurd door de Commissie Ethiek en Data van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden.

Beschrijving van de deelnemers aan de enquête

Totale steekproefgrootte

94 deelnemers begonnen de enquête

60 deelnemers voltooiden de enquête

Responspercentage: ca 3-4% van de volwassen bevolking van Sint Eustatius*

** Dit responspercentage zou in het Europese deel van Nederland neerkomen op bijna een half miljoen deelnemers.*

Steekproefgrootte per onderwerp

94 Opvoedings-vragen

64 Gezins- en partner-vragen

60 Achtergrond-vragen

2% Minder dan 2 jaar
15% 2-5 jaar
13% 6-10 jaar
70% Meer dan 10 jaar

- De meeste deelnemers wonen al langer dan 10 jaar op Sint Eustatius.

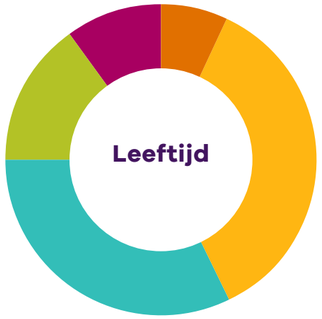
38% Sint Eustatius
35% Ander Caribisch eiland
12% Nederland
2% Vaste land Zuid-Amerika
13% Overig

- 38% van de deelnemers is op Sint Eustatius geboren (op de totale bevolking van Sint Eustatius is dat 33%).
- 35% of van de deelnemers is op een ander Caribisch eiland geboren (op de totale bevolking van Sint Eustatius is dat ca. 30%).
- 12% van de deelnemers is in Nederland geboren (op de totale bevolking van Sint Eustatius is dat ca. 6%).
- Op basis van eilandstatistieken zal de categorie ‘overig’ doorgaans verwijzen naar mensen die zijn geboren in de VS of Europa.

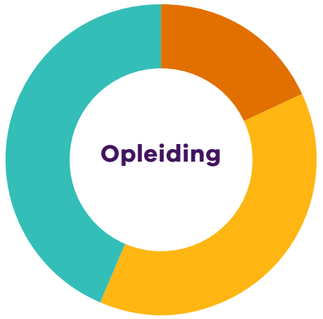
13% mannen
87% Vrouwen

- Onder de deelnemers waren vrouwen oververtegenwoordigd.

7% 20-30
36% 31-40
32% 41-50
15% 51-60
10% 60+

- De meeste deelnemers waren tussen 31 en 50 jaar oud.

18% Laag
38% Middel
43% Hoog

- Bijna de helft van de deelnemers had een hoog opleidingsniveau (voor de totale bevolking van Sint Eustatius is dat 20%).

29% Een
61% Twee
11% Drie of meer

- De meeste deelnemers woonden in een huis-houden met 1 of 2 volwassenen.

42% Geen
25% Een
33% Twee of meer

- De meeste deelnemers woonden in een huishouden met 1 of meer kinderen.

27% Geen
23% Amper
28% Wel wat
22% Veel

- De deelnemers zijn niet representatief voor de bevolking van Sint Eustatius als het gaat om financiële situatie.
- Bijna de helft van de deelnemers ervoer ten minste enige financiële problemen, slechts 27% had helemaal geen financiële problemen.

95% Nee
5% Ja

- Desondanks hadden slechts zeer weinig deelnemers de afgelopen 2 jaar gebruikgemaakt van 'Onderstand'.

Onder de deelnemers waren vrouwen oververtegenwoordigd.

Beschrijving van de deelnemers aan interviews

14

Volwassenen
- 9 vrouwen, 5 mannen
- Leeftijd 31 – 65 jaar
- 5 geboren op Sint Eustatius
- Hebben allen kinderen
- 2 zijn hoogopgeleid

5

Jongeren
- 4 meisjes, 1 jongen
- Leeftijd 15 – 19 jaar
- 3 geboren op Sint Eustatius
- Alle vijf 10+ jaar op Sint Eustatius

10

Professionals
- 9 vrouwen, 1 man
- Leeftijd 34 – 59 jaar
- 1 geboren op Sint Eustatius
- 5 zijn hoogopgeleid

Beschrijving van de deelnemers aan focusgroepen

7

Volwassenen
- 4 vrouwen, 1 man

2

Jongeren
- 2 meisjes
- Leeftijd 19 jaar

6

Professionals
- 5 vrouwen, 1 man

Beperkingen van het onderzoek

De onderzoeksteekproeven op Sint Eustatius zijn niet geheel representatief voor de eilandbevolking. De volgende groepen waren ondervertegenwoordigd:

- Mannen;
- Mensen met een lager opleidings- en inkomensniveau;
- Mensen uit migrantengroepen die niet voldoende Engels, Nederlands of Papiamentu beheersten om aan het onderzoek deel te nemen.

- De ondervertegenwoordiging van mensen met een meer achtergestelde sociaaleconomische achtergrond is gebruikelijk in dit type onderzoeken. De individuele en focusgroepsinterviews compenseerden hier echter ten dele voor, aangezien deze in sociaaleconomisch opzicht meer diverse steekproeven omvatten dan de enquête.

- Mannen maakten slechts ca. 10% van de deelnemers uit. In onderzoek naar families zijn meestal gewoonlijk ondervertegenwoordigd, wat ook meer in het algemeen de betrokkenheid van mannen bij hun gezin uitdrukt. Verderop in dit rapport gaan we hier nader op in.

- De steekproefgrootte voor de enquête op Sint Eustatius (60-94 personen) komt neer op een zeer goed responspercentage voor een relatief kleine eilandbevolking, maar deze aantallen zijn vaak te klein voor statistische analyses.

- Dit gebrek aan statistisch onderscheidingsvermogen betekende ook dat het niet mogelijk was om te testen of mannen en vrouwen verschillende antwoorden gaven. Dit was met name relevant als we kijken naar gendergerelateerde vragen. Hoewel de antwoordpatronen voor mannen en vrouwen grosso modo overeenkwamen, kon deze vergelijking niet statistisch worden getoetst.

- Het onderzoek heeft zich niet specifiek gericht op het vraagstuk van seksueel misbruik. Dit vraagstuk verdient echter in toekomstige onderzoeken zeker aandacht.

Resultaten en aanbevelingen

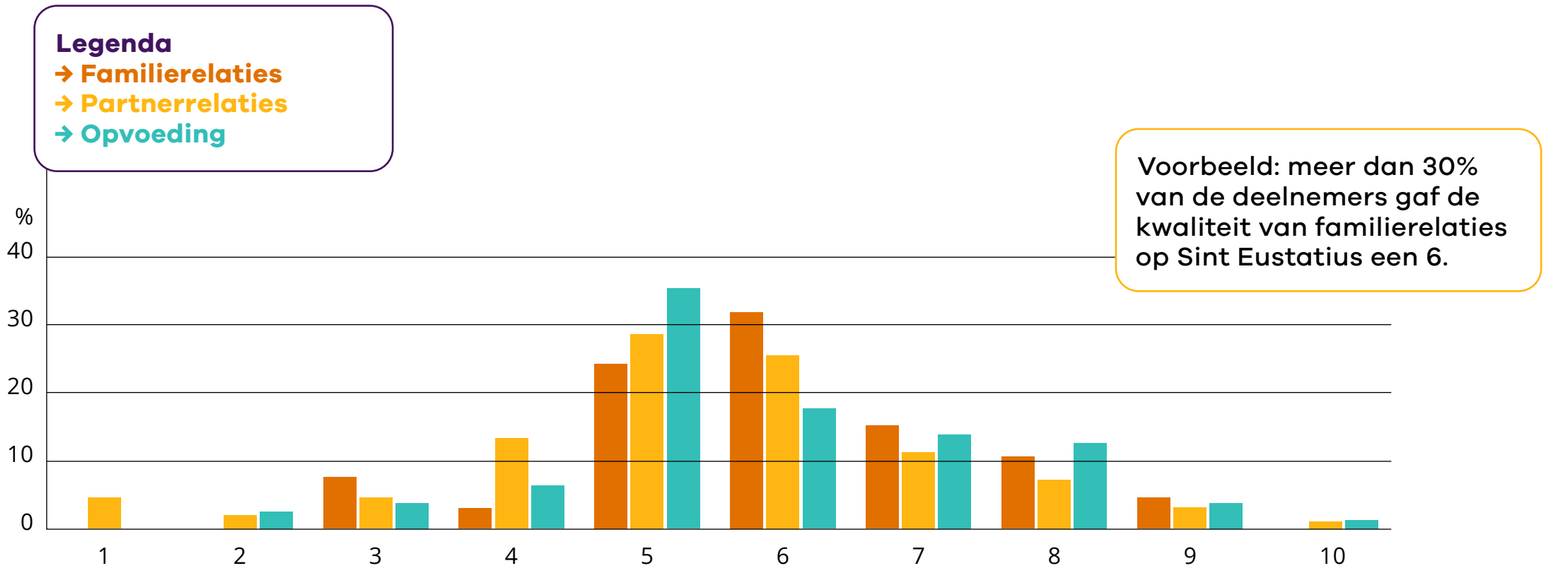
Resultaten

Enquête: Geef een 1 tot 10 aan de kwaliteit van...

Globale beoordeling van het gezinsleven op Sint Eustatius

Voordat we dieper ingaan op de resultaten voor specifieke onderwerpen met betrekking tot het gezinsleven op Sint Eustatius, benoemt dit onderdeel globale beoordelingen van het gezinsleven door de deelnemers om hun algemene indrukken weer te geven als een beginpunt voor verdere specificatie van sterke kanten en uitdagingen.

Deelnemers aan de enquête werd gevraagd om de kwaliteit van familierelaties, partnerrelaties en opvoeding op Sint Eustatius een 'rapportcijfer' te geven.

Toelichting

- De gemiddelde cijfers voor de kwaliteit van familierelaties en opvoeding op Sint Eustatius zitten tegen de 6 aan (net voldoende). Het gemiddelde cijfer voor partnerrelaties was met 5,3 lager.
- Ongeveer een kwart van de deelnemers waren (heel) positief (een 7 en hoger) over de kwaliteit van familierelaties, partnerrelaties en opvoeding op Sint Eustatius.
- Zeer weinig deelnemers waren (heel) negatief (een 3 of lager) over de kwaliteit van familierelaties, partnerrelaties en opvoeding op Sint Eustatius.
- De meeste deelnemers gaven de drie verschillende domeinen van het gezinsleven op Sint Eustatius een 5 of een 6. Dat wil zeggen dat de meesten van hen een mengsel van positieve en negatieve aspecten zien.

Indeling van de resultaten

Deel 1

In de volgende rapportonderdelen presenteren we de specifieke terreinen waarop gezinnen op Sint Eustatius sterke kanten of uitdagingen laten zien.

- **Deel 1:** De sterke kanten van het gezinsleven op Sint Eustatius;
- **Deel 2:** De financiële context van het gezinsleven op Sint Eustatius;
- **Deel 3:** Geweld binnen gezinnen op Sint Eustatius;
- **Deel 4:** Genderongelijkheid op Sint Eustatius;
- **Deel 5:** Veranderende tijden op Sint Eustatius;
- **Deel 6:** Hulpverlening op Sint Eustatius.

De algemene indeling van deze onderdelen is als volgt:

- **Een korte inleiding tot het onderwerp,**
- **De relevante enquêteresultaten** (data van Sint Eustatius)
- **Relevante citaten uit de interviews** (stemmen van Sint Eustatius)
- **Een reflectie, en**
- **Een aanbeveling.**

Delen 1 tot 5 betreffen de inhoudelijke sterke kanten en uitdagingen met betrekking tot gezinnen op Sint Eustatius, terwijl deel 6 gericht is op de rol die hulpverlening speelt bij het aanpakken van de sterke kanten en uitdagingen.

Na de presentatie van de onderzoeksresultaten doet het rapport overkoepelende aanbevelingen die relevant zijn voor Bonaire, alsook voor Sint Eustatius en Saba.

De sterke kanten van het gezinsleven op Sint Eustatius

Een kleine eilandgemeenschap

We hebben de deelnemers aan de individuele en focusgroepinterviews gevraagd om de positieve en sterke kanten van het (gezins)leven op Sint Eustatius. te benoemen. Veel deelnemers dachten na over de voordelen van wonen op een klein eiland met een kleine gemeenschap:

“En ik heb het gevoel dat het veilig is. Omdat iedereen elkaar kent,”

(volwassene)

“Ik zie het simpele feit dat het een veilige gemeenschap is als een van de pro’s.”

(volwassene)

“Sint Eustatius is klein en bij ons is iedereen familie. We helpen elkaar.”

(volwassene)

“Door de kleinschaligheid van dit eiland kent de coach, de leider, of de opzichter de ouders, ze zien de ouders elke dag.”

(professional)

“Je kent iedereen. Zelfs als je niet verwant bent, zijn ze feitelijk toch al familie van je.”

(jongere)

“Je kunt heel vrij zijn, want op Statia is het best veilig.”

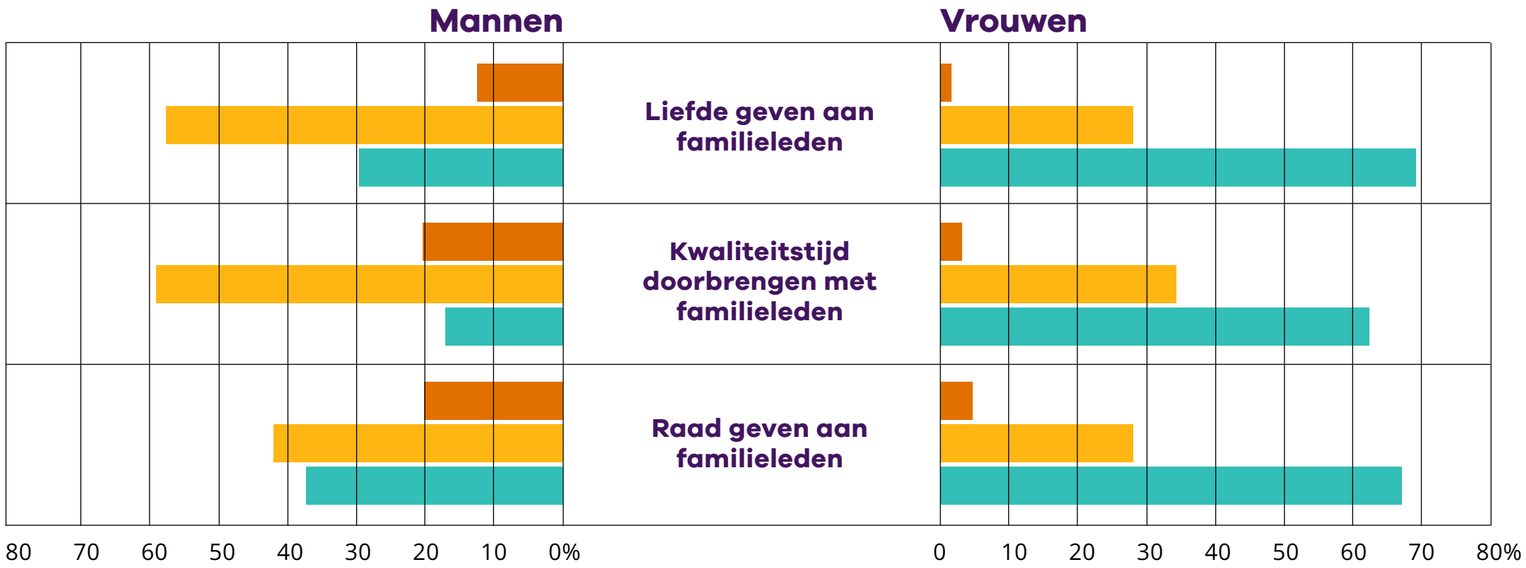
(jongere)

“’It takes a village to raise a child’ (er is een heel dorp nodig om een kind op te voeden) is van toepassing op Sint Eustatius.”

(alle bronnen)

Data van Sint Eustatius

Familieleven op Sint Eustatius

Legenda
→ Niet gebruikelijk (scores 1-3)
→ Enigzins gebruikelijk (scores 4-6)
→ (Heel) gebruikelijk (scores 7-10)

Voorbeeld: slechts 2% van de deelnemers gaf aan dat het voor vrouwen op Sint Eustatius niet gebruikelijk is om hun familieleden liefde te tonen.

Toelichting

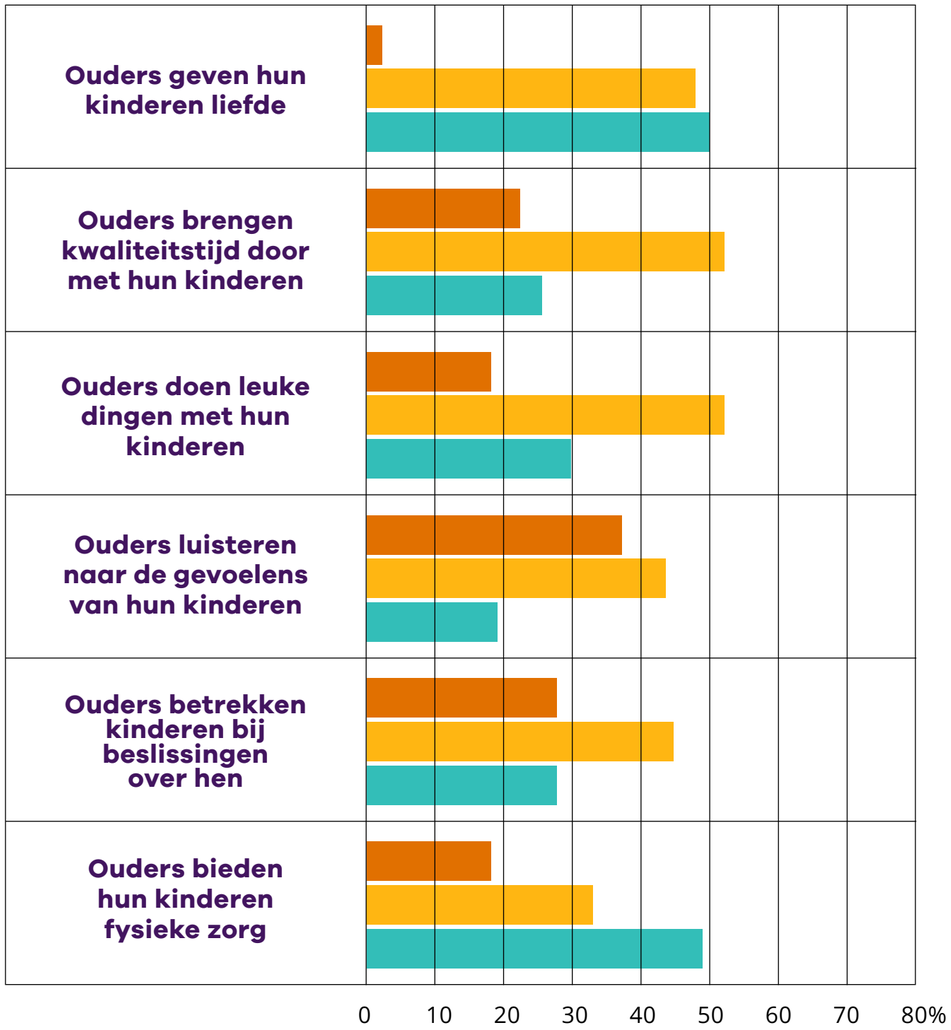
- De meeste deelnemers meldden dat vrouwen op Sint Eustatius meer liefde tonen, meer kwaliteitstijd met hun gezin doorbrengen en familieleden sneller raad zullen geven dan mannen dat doen (dit geldt voor zowel mannelijke als vrouwelijke deelnemers, waarbij opgemerkt moet worden dat er slechts enkele mannen meededen).
- De deelnemers meldden dat het voor vrouwen op Sint Eustatius heel gebruikelijk is dat zij betrokken zijn bij elk van deze aspecten van het familieleven en voor mannen hooguit enigszins gebruikelijk.

Data van Sint Eustatius

Opvoeding op Sint Eustatius

Legenda
→ Niet gebruikelijk (scores 1-3)
→ Enigzins gebruikelijk (scores 4-6)
→ (Heel) gebruikelijk (scores 7-10)

Voorbeeld: 50% van de deelnemers meldde dat het gebruikelijk is dat ouders op Sint Eustatius hun kinderen liefde geven.

Toelichting

- De meeste deelnemers meldden dat het ten minste (enigszins) gebruikelijk is dat ouders op Sint Eustatius hun kinderen liefde geven, kwaliteitstijd met hen doorbrengen en leuke dingen met hen doen.
- Van kwaliteitstijd en leuke dingen doen werd aangegeven dat ze op Sint Eustatius minder gebruikelijk zijn dan liefde geven.
- De meeste deelnemers meldden dat het niet zo gebruikelijk is dat ouders op Sint Eustatius luisteren naar de gevoelens van hun kinderen of hen betrekken bij beslissingen die belangrijk zijn voor het leven van de kinderen.
- De meeste deelnemers meldden dat het voor ouders op Sint Eustatius enigszins tot heel gebruikelijk is om hun kinderen fysieke zorg te bieden.

Stemmen van Sint Eustatius

“De liefde van familieleden is best sterk, wat de omstandigheden ook zijn.”

(volwassene)

“De familierelaties zijn hier heel sterk.”

(professional)

“Families komen voor elkaar op, wat er ook gebeurt.”

(jongere)

“Ik zie hoe sommige kinderen het moeilijk hebben bij hun ouders, omdat de ouders niet genoeg tijd hebben om met hun kinderen door te brengen.”

(professional)

“Een van de grootste problemen die we ten aanzien van de opvoeding hebben, is dat mensen niet bij elkaar blijven.”

(volwassene)

“Je hebt dus altijd wel een of meer familieleden die je omlaaghalen, je het gevoel geven minder te zijn dan anderen.”

(jongere)

Reflectie

- Families op Sint Eustatius gelden als warm en liefdevol en kunnen terugvallen op hechte uitgebreide (familie)netwerken van mensen die voor elkaar zorgen in de context van een kleine eilandgemeenschap. Ouders geven hun kinderen liefde en bieden hun de noodzakelijke fysieke zorg. Dit zijn allemaal zeer belangrijke sterke kanten van het gezinsleven op Sint Eustatius.

- Deelnemers benoemden echter ook enkele uitdagingen voor het gezinsleven op Sint Eustatius. Ze merken op dat vrouwen sterker dan mannen bij het familieleven en het opvoeden van kinderen betrokken zijn, en dat ouders vaak niet genoeg tijd of een luisterend oor hebben voor hun kinderen. Op deze uitdagingen gaan we in de volgende onderdelen nader in.

- Tijdens het bezoek aan Sint Eustatius merkte het onderzoeks-team op dat professionals kritiek op ouders hadden, omdat zij afwezig, lastig te bereiken, niet betrokken, passief waren (d.w.z. afwachtten tot de overheid of scholen (financiële) hulp boden in plaats van dat ze zich in staat achtten om uitdagingen zelf het hoofd te bieden) of omdat ze zelfs onverantwoordelijk waren. De onderzoekers spraken ook professionals die een ander beeld van ouders schetsten. Het is belangrijk om deze ietwat tegenstrijdige patronen aan te pakken (zie ook deel 6 over hulpverlening).

- Hoewel het kleine eiland ook uitdagingen met zich meebrengt (“Sommige mensen zijn erg bekrompen, staan niet open voor andere leefwijzen, andere overtuigingen” - volwassene), is de kracht van de eilandgemeenschap op Sint Eustatius duidelijk iets om op voort te bouwen.

Aanbeveling 1

Maak gebruik van de hechte warme banden binnen families op Sint Eustatius en de kracht van de eilandgemeenschap om de uitdagingen voor het gezinsleven, die in de volgende rapportonderdelen aan de orde komen, aan te pakken.

- Benadruk dat kinderen, ouders, ouderen en andere gemeenschapsleden in wezen waarde hechten aan goede familierelaties en respect verdienen voor hun rol binnen families en de gemeenschap daaromheen.

- Investeer in lokale betrokkenheid als een manier om gemeenschappen, gemeenschapsleiders en -organisatie in staat te stellen een rol te spelen in het verbeteren van het gezinsleven en het beschermen van gezinsleden tegen huiselijk geweld en kindermishandeling (UNICEF 2020).

- **Meer in het bijzonder:**
  - Erken gemeenschappen als stakeholders van betekenis bij beleidshervorming;
  - Zorg ervoor dat gemeenschapsleden hun rechten kennen en opeisen;
  - Waarborg participatie zonder uitsluiting of discriminatie, rekening houdend met machtsongelijkheid;
  - Stem beleid, programma’s en projecten af op de behoeften, waarden en cultuur van de gemeenschap, zij het binnen de kaders van nationale en internationale wetgeving en beleid;
  - Betrek gemeenschappen bij het toezicht op en de beoordeling van beleid, programma’s en projecten die op hen van invloed zijn.

- Zorg ervoor dat Sint Eustatius en de eilandgemeenschap de leiding neemt bij het ontwikkelen van beleid, programma’s en projecten, waarbij de Nederlandse regering een ondersteunende rol speelt en lokale waarden en cultuur worden gerespecteerd.

Doelgroep: Openbaar Lichaam Sint Eustatius in nauwe samenwerking met stakeholders in de gemeenschap (bijv. scholen).

Deel 2 De financiële context van het familieleven op Sint Eustatius

Financiële nood op Sint Eustatius

Uit de literatuur blijkt dat financiële problemen en armoede belangrijke factoren zijn als het gaat om gezinsproblemen als huiselijk geweld (Jewkes, 2002) en kindermishandeling (Skinner et al., 2022). In het onderzoek hebben we deelnemers ook gevraagd naar hoe gezinnen op Sint Eustatius er financieel voor staan, en velen hebben aangegeven dat er aanzienlijke financiële nood is op Sint Eustatius.

Deze financiële problemen en worstelingen met armoede zijn ook te vinden in wat deelnemers van Sint Eustatius in de enquête meldden over financiële problemen in familierelaties en in de opvoeding van kinderen.

“We hebben veel verborgen armoede. Dat zou je niet geloven als je hier landt.”

(professional)

“Armoede is een probleem op Statia.”

(professional)

“We hebben wel degelijk armoede. Want alles qua eten wordt geïmporteerd en de huur is hoog, en je kunt alleen je huur betalen.”

(volwassene)

“mensen worden uit hun huis gezet, omdat ze hun rekeningen niet betalen.”

(jongere)

“Omdat je werkt voor een salaris, maar door de hoge kosten gaat alles op. Dus is er geen ruimte om te sparen, geen ruimte voor vakanties.”

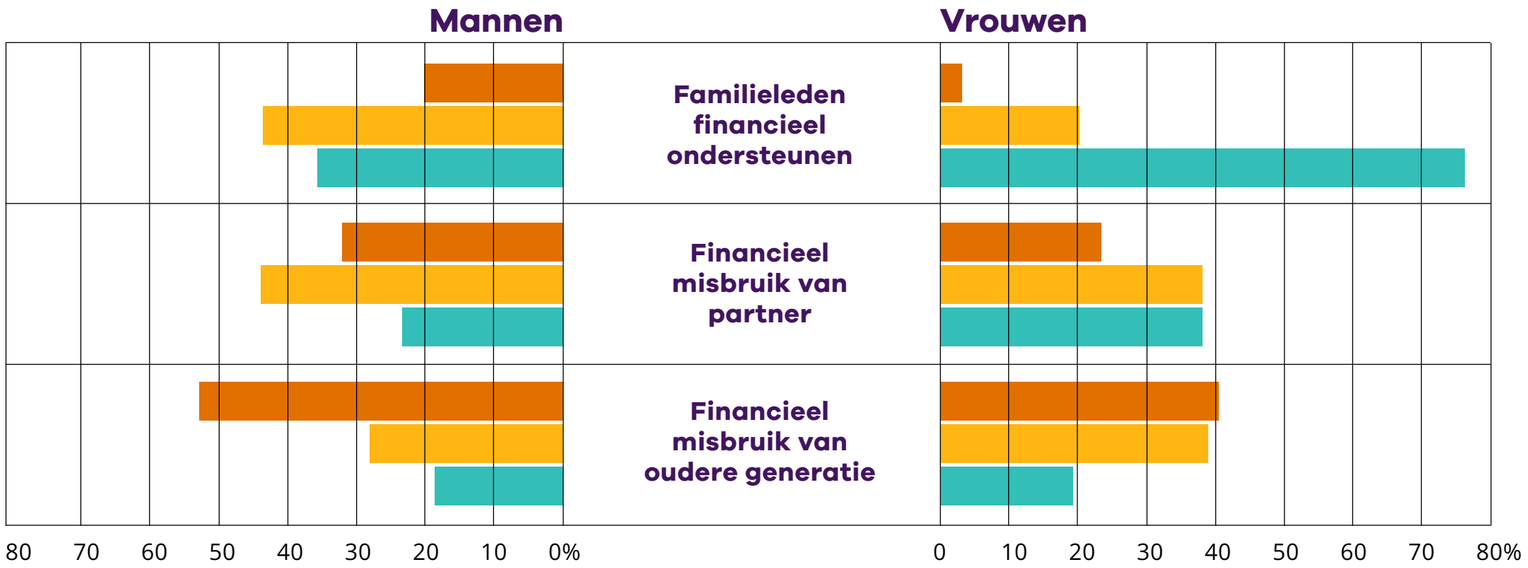
(professional)

“Mensen hebben meer dan één baan om de eindjes aan elkaar te knopen.”

(professional)

Data van Sint Eustatius

Familie financiën op Sint Eustatius

Legenda
→ Niet gebruikelijk (scores 1-3)
→ Enigzins gebruikelijk (scores 4-6)
→ (Heel) gebruikelijk (scores 7-10)

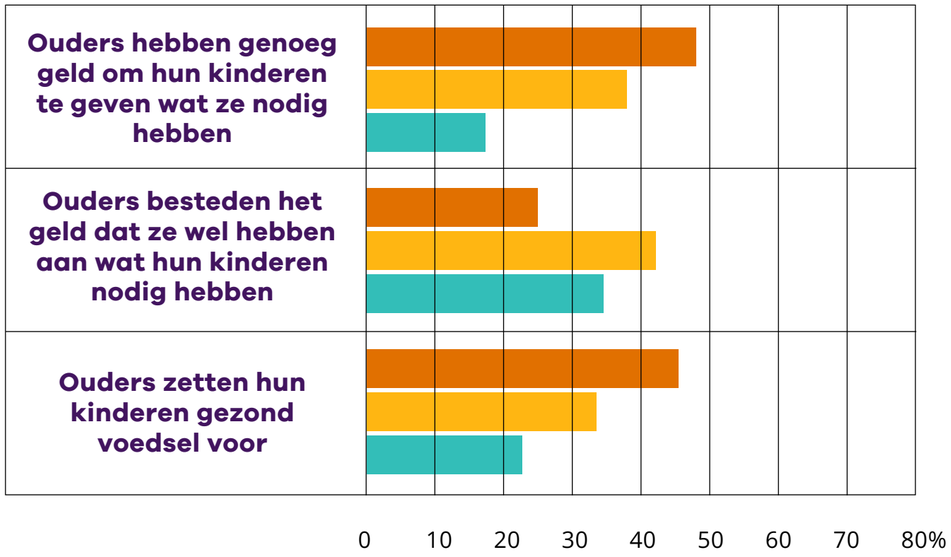
Voorbeeld: ongeveer 35% van de deelnemers meldde dat het voor mannen op Sint Eustatius (heel) gebruikelijk is om hun familieleden financieel te ondersteunen.

Toelichting

- De meeste deelnemers meldden dat het op Sint Eustatius voor mannen en vrouwen gebruikelijk is om familieleden zo nodig financieel te ondersteunen.
- De meeste deelnemers meldden dat financieel misbruik van de partner voor mannen en vrouwen op Sint Eustatius (enigszins) gebruikelijk is.
- De meeste deelnemers meldden dat financieel misbruik van hun eigen ouders voor zowel mannen als vrouwen op Sint Eustatius (enigszins) gebruikelijk is.

Data van Sint Eustatius

Familie financiën op Sint Eustatius

Legenda
→ **Niet gebruikelijk (scores 1-3)**
→ **Enigzins gebruikelijk (scores 4-6)**
→ **(Heel) gebruikelijk (scores 7-10)**

Voorbeeld: ongeveer 45% van de deelnemers meldde dat het biet gebruikelijk is dat ouders op Sint Eustatius genoeg geld hebben voor hun kinderen.

Toelichting

- De meeste deelnemers meldden dat ouders op Sint Eustatius meestal niet genoeg geld hebben om hun kinderen te geven wat ze nodig hebben.
- De meeste deelnemers zeiden dat het voor ouders op Sint Eustatius niet zo gebruikelijk is om het geld dat ze hebben te besteden aan wat hun kinderen nodig hebben.
- De meeste deelnemers meldden dat het voor ouders op Sint Eustatius niet zo gebruikelijk is om hun kinderen gezond voedsel voor te zetten.

Stemmen van Sint Eustatius

Wat mensen opmerken

“Ouders besteden wel $300 aan sportschoenen voor een kind, maar hebben niet genoeg geld voor eten.”

(professional)

“Je hebt soms kinderen die misschien zonder ontbijt naar school gaan.”

(professional)

“Dan besef je dat je de kinderen niet kunt geven wat ze nodig hebben, echt nooit.”

(professional)

“Het is heel moeilijk om hier op het eiland een goede baan te vinden.”

(jongere)

“Het is heel moeilijk want veel mensen die veel kinderen hebben, zitten op minimumloon of daaronder.”

(jongere)

“Salaris is laag en de kosten van levensonderhoud zijn hoog, daarom hebben sommige ouders twee of drie banen.”

(volwassene)

Wat mensen verbeterd zouden willen zien

Professionals, volwassenen en jongeren noemden allemaal hoe belangrijk het is om de financiële situatie van families op Sint Eustatius te verbeteren:

- Meer opleidings- en trainingskansen op Sint Eustatius, zodat de mensen die er wonen kunnen voldoen aan de functie-eisen voor lokale vacatures die nu vaak worden vervuld door mensen van buiten. Dat kan het eiland ook meer stabiliteit bieden.
- Verhoog de lonen, zodat mensen niet 2-3 banen hoeven te nemen om de eindjes aan elkaar te knopen. Dit is vooral van belang voor ouders die niet genoeg tijd overhouden om met hun kinderen door te brengen.
- Verlaag de belastingen op producten, want de importtarieven zijn te hoog en de basale boodschappen zijn te duur.
- Training in omgaan met geld, zodat het inkomen dat mensen hebben aan de juiste dingen wordt besteed, vooral in gezinnen met kinderen.

Reflectie

- Veel gezinnen op Sint Eustatius hebben het financieel zwaar. Hoewel het op Sint Eustatius heel gebruikelijk is om familieleden financieel te steunen, zijn er ook zorgen over mensen die familieleden financieel uitbuiten.
- Er lijkt een disbalans te zijn tussen lonen en de kosten van levensonderhoud voor gezinnen.
- Het lijkt erop dat de financiële problemen op Sint Eustatius zowel tot ondersteunende activiteiten (helpen) kunnen leiden als tot misbruik (uitbuiten).
- Als het gaat om kinderen opvoeden, hebben de meeste gezinnen op op Sint Eustatius niet altijd genoeg geld om hun kinderen te geven wat ze nodig hebben, waaronder gezond eten.
- Er bestaan ook zorgen over de manier waarop mensen op op Sint Eustatius met geld omgaan. Mensen geven het beschikbare geld niet altijd verstandig uit, wat gevolgen heeft voor hun financiële ruimte om in de basisbehoeften van hun kinderen te voorzien.
- Uit de literatuur blijkt dat financiële zorgen en armoede krachtige voorspellers zijn voor veel verschillende problemen binnen gezinnen, waaronder geweld in het algemeen en geweld tegen vrouwen in het bijzonder (Stephenson, 2021). Elk beleid dat leidt tot armoedebestrijding zal de algehele kwaliteit van leven verbeteren, wat op zijn beurt het algehele functioneren van gezinnen ten goede zal komen (Jones et al., 2017).
- Eerdere onderzoeken en rapporten over Caribisch Nederland hebben ook gewezen op de invloed van financiële zorgen en armoede op familierelaties (Nationale Ombudsman 2020), en meer in het bijzonder op de prevalentie van huiselijk geweld en/of kindermishandeling (Kloosterboer, 2013; De Bruijn, Kriek & De Vaan, 2014; UNICEF, 2019; Kinderombudsman, 2021; VN-Kinderrechtencomité, 2022).
- Uit de literatuur blijkt ook dat dat *'unconditional cash transfers'* (onvoorwaardelijke contante betalingen) ten goede kunnen komen aan armoedebestrijding, aan gemeenschapsontwikkeling en aan autonomie en waardigheid van gemeenschapsleden (Peterman, Yablonski & Daidone, 2017).
- De recent aangekondigde verhoging van het sociaal minimum op Sint Eustatius kan een positieve invloed hebben op de financiële situatie van gezinnen op het eiland.

Aanbeveling 2

Investeer in de financiële gezondheid van Sint Eustatius, waaronder aandacht voor opleidings- en werkgelegenheidsmogelijkheden en aanmoedigen dat mensen met geld leren omgaan.

- Volg de impact van de recent aangekondigde verhoging van het sociaal minimum nauwgezet;
- Overweeg om, waar nodig, aanvullende maatregelen te nemen (bijv. specifieke programma's voor cash transfers) om gezinnen met aanhoudende financiële problemen hulp te bieden;
- Investeer in opleidingen voor lokale bewoners, zodat ze in aanmerking komen voor werk op Sint Eustatius. Gezien de kleine schaal van het eiland kan het nuttig zijn om te denken aan online internationale mogelijkheden;
- Blijf investeren in werkgelegenheid en passende lonen, ook gezien de disbalans tussen inkomen en kosten van levensonderhoud;
- Bied op scholen en in gemeenschapscentra lessen in omgaan met geld;
- Besteed vooral aandacht aan het vraagstuk van financieel misbruik van de oudere generatie binnen families. Het vergroten van financiële zekerheid en financiële vaardigheden kunnen belangrijke eerste stappen zijn.

Doelgroep: Openbaar Lichaam Sint Eustatius, in nauwe samenwerking met gemeenschapsgroepen en belangrijke stakeholders.

Deel 3 Geweld binnen gezinnen op Sint Eustatius

Als het gezin geen veilige plek is

Dit onderdeel zoomt in op geweld in familierelaties (inclusief partnerrelaties), hetgeen relevant is om in overweging te nemen naast de sterke kanten van de gemeenschap en de precaire financiële context van het gezinsleven op Sint Eustatius.

Het Verdrag van Istanbul, het IVRK en de wet in Caribisch Nederland verwerpen huiselijk geweld en geweld tegen kinderen. Dit wordt geschraagd door de jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens en aanverwante normen van de Raad van Europa (zie preambule van het Verdrag van Istanbul; Niemi et al. 2020, p. 4-5).

Relevante wettelijke definities in internationaal recht:

- *Huiselijk geweld* omvat elke vorm van 'fysiek, seksueel, psychologisch of economisch geweld dat plaatsvindt binnen het gezin of het huishouden of tussen voormalige of huidige echtgenoten of partners, ongeacht of de dader in dezelfde woning als het slachtoffer verblijft of heeft verbleven' (art. 3 lid b Verdrag van Istanbul). Het omvat geweld tegen vrouwen en (art. 3 lid a, d en f Verdrag van Istanbul)

- *Geweld tegen kinderen* omvat 'alle vormen van lichamelijk of geestelijk geweld, letsel of misbruik, lichamelijke of geestelijke verwaarlozing of nalatige behandeling, mishandeling of exploitatie, met inbegrip van sexueel misbruik' (art. 19 IVRK) en omvat ook blootstelling aan huiselijk geweld (VN-Kinderrechtencomité, 2011).

Relevante juridische definities in de Nederlandse wet:

- Kindermishandeling: *'elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel'* (art. 1.1.1 lid 1 Wet maatschappelijke ondersteuning 2015).

- Huiselijk geweld: *'lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring'* (art. 1.1.1 lid 1 Wet maatschappelijke ondersteuning 2015); *'huiselijke kring': 'een familielid, een huisgenoot, de echtgenoot of voormalig echtgenoot of een mantelzorger'* (idem.)

Geweld binnen gezinnen op Sint Eustatius

- Volgens de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport past het begrip ‘huiselijk geweld’ niet goed in de Caribische context, waar ‘huiselijke kring’ betrekking heeft op een veel grotere verscheidenheid aan gemeenschapsleden, naast directe familieleden (Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport 2022a, p. 2). Een speciale Algemene Maatregel van Bestuur is erop gericht regels te bieden met betrekking tot huiselijk geweld en kindermishandeling in de context van Caribisch Nederland *(Besluit maatschappelijke ondersteuning en bestrijding huiselijk geweld en kindermishandeling BES).* Deze AMvB biedt de volgende definitie van huiselijke kring: *‘de partner of voormalige partner, een familielid, een huisgenoot of een persoon die regelmatig de woning bezoekt’.*

- Dit rapport verwijst afwisselend naar geweld en mishandeling. Het hanteert ook het begrippen huiselijk geweld, geweld tegen kinderen of kindermis-handeling. Waar we niet specificeren verwijzen deze begrippen naar alle vormen van geweld, waaronder onder andere fysieke, emotionele en seksuele mishandeling of misbruik, verwaarlozing en het getuige zijn van geweld.

- In de interviews hebben we deelnemers verzocht om ‘mishandeling’ te definiëren en erover na te denken, ook in het licht van de lokale, culturele context van Sint Eustatius.

- In zowel de enquête als de interviews hebben we deelnemers gevraagd naar hun beeld van mishandeling en geweld. Zij benoemden een breed scala aan vormen van mishandeling: tussen partners, tegen ouderen en tussen ouders en kinderen. Hieronder verstonden zij ook vormen van emotioneel en fysiek geweld.

Definities van mishandeling op Sint Eustatius

In de interviews definieerden deelnemers huiselijk geweld en kindermishandeling over het algemeen volgens de internationale juridische normen, waarbij ze fysiek en emotioneel misbruik en verwaarlozing in hun beschrijving opnamen.
Dit toont een algemeen bewustzijn van internationale definities, die zijn opgenomen in binnenlandse wetgeving en beleid, zelfs als de lokale werkelijkheid afwijkt.

“Huiselijk geweld kan verbaal zijn, of fysiek, maar ook geestelijk.”

(volwassene)

“Huiselijk geweld is als een partner, als je partner, je geestelijk, verbaal mishandelt en je daar geen controle over hebt.”

(jongere)

“Dus is het kindermishandeling als een kind door wie dan ook fysiek, emotioneel, verbaal of geestelijk wordt mishandeld.”

(jongere)

“Huiselijk geweld is als het elke dag of elke week gebeurt, kan verbaal zijn, of slaan, dan noem ik het relationeel geweld.”

(professional)

“Voor mij, alles wat een kind het gevoel geeft dat zijn ouders hem pesten, hem het gevoel geeft dat hij dom of waardeloos is.”

(professional)

“Kindermishandeling kan ook slecht behandelen zijn, je kind niet te eten geven, doelbewust niet te eten geven als een vorm van straf.”

(volwassene)

“In mijn generatie was het vrij normaal, dus heb ik me echt nooit fysiek mishandeld gevoeld. Als het uit liefde wordt gedaan, is het geen mishandeling.”

(volwassene)

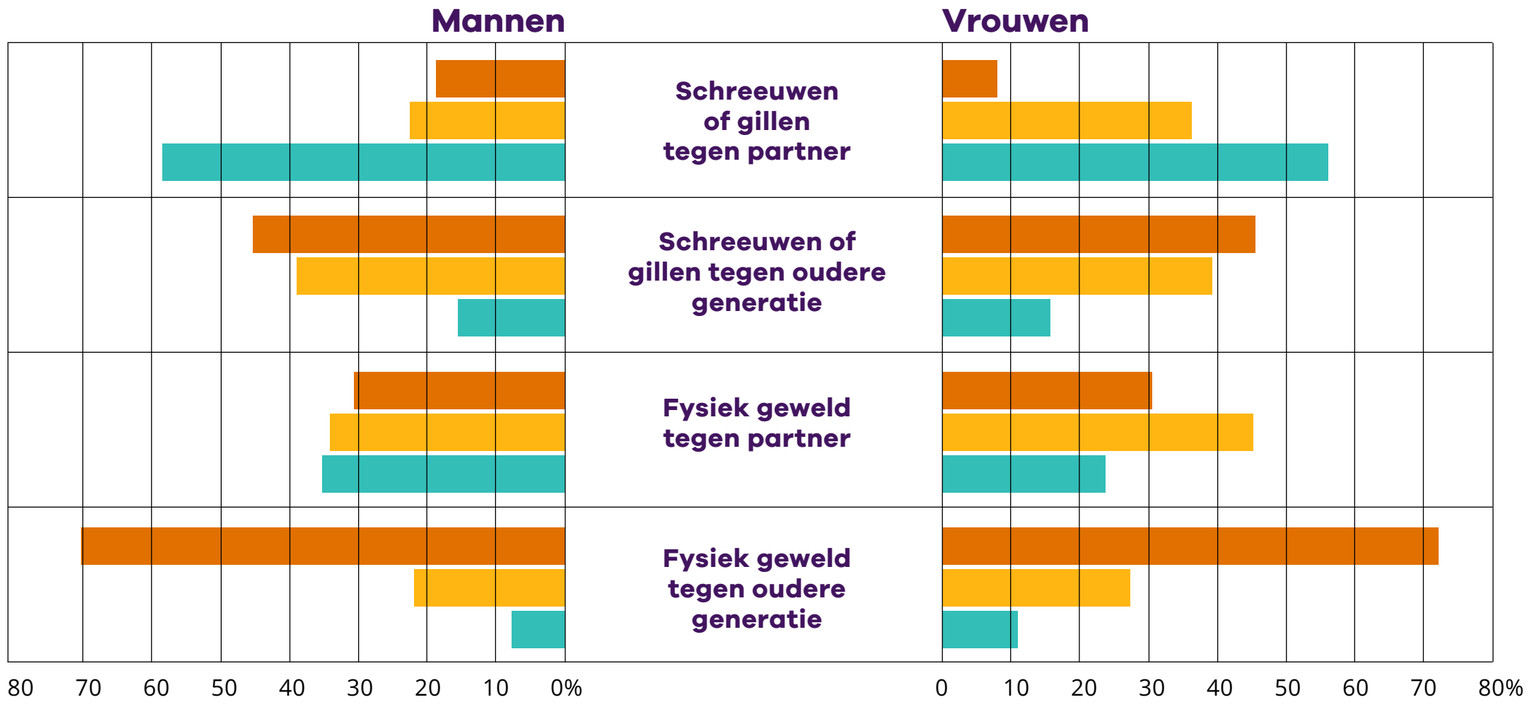
“Ik geloof niet in een Europese opvoeding, ik geloof in een Caribische opvoeding.”

(volwassene)

Data van Sint Eustatius

Emotionele & fysieke mishandeling

Legenda
→ Niet gebruikelijk (scores 1-3)
→ Enigzins gebruikelijk (scores 4-6)
→ (Heel) gebruikelijk (scores 7-10)

Voorbeeld: Bijna 60% van de deelnemers meldde dat het op Sint Eustatius (heel) gebruikelijk is dat mannen tegen hun partner schreeuwen of gillen.

Toelichting

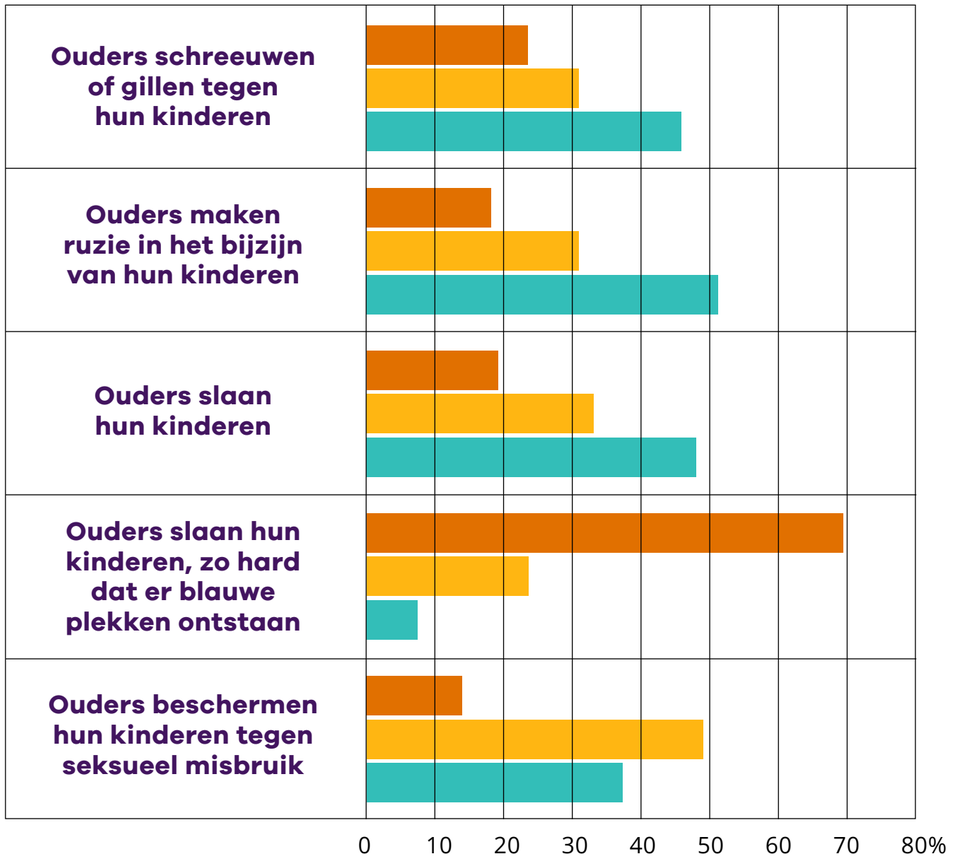
- De meeste deelnemers meldden dat het (heel) gebruikelijk is op Sint Eustatius dat mannen en vrouwen tegen hun partner schreeuwen.
- Meer dan de helft van de deelnemers meldde dat het op Sint Eustatius (enigszins) gebruikelijk is dat mannen en vrouwen schreeuwen tegen de oudere generatie.
- De deelnemers waren verdeeld over hoe gebruikelijk fysiek geweld bij partners is on Sint Eustatius is, maar de meerderheid meldde dat het onder mannen en vrouwen ten minste enigszins gebruikelijk is.
- Deelnemers meldden dat fysiek geweld tegen de oudere generatie niet gebruikelijk is, al gaf ongeveer een derde aan dat het op Sint Eustatius wel voorkomt.

Data van Sint Eustatius

Emotionele & fysieke mishandeling

Legenda
→ Niet gebruikelijk (scores 1-3)
→ Enigzins gebruikelijk (scores 4-6)
→ (Heel) gebruikelijk (scores 7-10)

Voorbeeld: ongeveer 35% van de deelnemers meldde dat het niet gebruikelijk is dat ouders op Bonaire hun kinderen slaan.

Toelichting

- Bijna de helft van de deelnemers meldde dat het op Sint Eustatius (heel) gebruikelijk is dat ouders schreeuwen of gillen tegen hun kinderen.
- Iets meer dan de helft van de deelnemers meldde dat het op Sint Eustatius (heel) gebruikelijk is dat ouders ruzie maken waar hun kinderen bij zijn.
- De meerderheid van de deelnemers meldde dat het op Sint Eustatius enigszins tot heel gebruikelijk is dat ouders hun kinderen slaan.
- De meeste deelnemers meldden dat het voor ouders op Sint Eustatius niet gebruikelijk om hun kinderen zo hard te slaan dat die er blauwe plekken aan overhouden. Wel gaf ongeveer 25% dat dit op Sint Eustatius voorkomt.
- De meeste deelnemers meldden dat het voor ouders op Sint Eustatius ten minste enigszins gebruikelijk is om hun kinderen te beschermen tegen seksueel misbruik. Ongeveer 14% van de deelnemers dacht niet dat dit gebruikelijk was.

Stemmen van Sint Eustatius

Wat mensen opmerken

“We hebben op Statia helaas huiselijk geweld, misschien zelfs heel veel.”

(professional)

“Ik geloof dat er momenteel sprake is van veel seksueel misbruik. Het is iets waar niet over wordt gepraat, waarvan een hoop mensen zeggen dat je de vuile was niet buiten moet hangen.”

(professional)

“Huiselijk geweld, daar hoor je over, misschien ouders thuis en dat ze elkaar slaan.”

(jongere)

“Hier gaat het vooral om verbaal geweld, maar ook krijgt iedereen wel eens een ‘lick’, zoals wij dat noemen, klappen voor straf.”

(jongere)

“Soms zie ik veel ouders die mishandelen. Maar ik zie vaker dat ouders klappen krijgen van hun kinderen.”

(volwassene)

“De oudere generatie sloeg al bij het minste of geringste, en het helpt niet echt. Dus waarschijnlijk weet onze generatie wel beter.”

(volwassene)

“Onze ouders kregen harde klappen, maar tegenwoordig is het gewoon een pets op je hand.”

(jongere)

“Sommigen zijn al iets verder, die zelf heel hard zijn geslagen en hebben besloten hun kinderen anders op te voeden, maar de meesten gaan ermee door en zij doen het zonder te weten waarom.”

(volwassene)

“Dus klappen, meppen, vegen, wij noemen dat ‘licks’ – dat maakt allemaal deel uit van een cultuur.”

(professional)

Wat mensen verbeterd zouden willen zien

Professionals, volwassenen en kinderen hebben allemaal de nadruk gelegd op meer bewustwordingscampagnes over verbetering van de gezinscommunicatie en preventie van gezinsgeweld op Sint Eustatius:

- Er moet een eind komen aan de cyclus van mishandeling binnen gezinnen en de mentaliteit moet veranderen;
- Het zou goed zijn om sterker te richten op meer zachtaardig opvoeden als alternatief voor streng opvoeden;
- Het taboe op praten over gezinsproblemen en geestelijke gezondheid moet worden doorbroken zodat er meer openheid is.
- Ouders moeten hun normen en waarden op elkaar afstemmen voordat ze kinderen krijgen, zodat de kans dat ze bij elkaar blijven groter is.
- Ouders moeten de gevolgen van hun opvoedkeuzes begrijpen.
- Kinderen moeten meer kansen krijgen om gehoord te worden.

Reflectie

- Huiselijk geweld in de vorm van verbale mishandeling wordt op Sint Eustatiusals zeer gebruikelijk beschouwd. Lichamelijke mishandeling lijkt veel minder vaak voor te komen, maar is nog steeds zorgelijk, vooral in partnerrelaties..

- Kindermishandeling in de vorm van verbaal geweld of slaan wordt op Sint Eustatius als zeer gebruikelijk beschouwd. Kinderen slaan is een cultureel geaccepteerd onderdeel van reguliere tucht en werd vaker als gebruikelijk gemeld dan op Saba of Bonaire.

- Het patroon van een zeer strenge opvoeding waarbij kinderen niet bijster veel ruimte krijgen om hun mening te geven duidt op een overwegend autoritaire manier van opvoeding (gebruikelijk in de Cariben) in tegenstelling tot een meer gezaghebbende opvoedstijl die geweldloze communicatie prefereert met ruimte voor de stem van kinderen (Roopnarine & Jin, 2016).

- Deze uitkomst sluit aan bij onderzoek dat aantoont dat de autoritaire opvoeding en huiselijk geweld in de Cariben wijdverbreid zijn (Bissessar & Huggins, 2022; Fry et al., 2021). Onderzoekers hebben opgemerkt dat de historische achtergrond van de wijdere omgeving enkele van de patronen kunnen verklaren (bijv. Brereton, 2010).

- Deelnemers op Sint Eustatius lieten wel degelijk merken dat ze zich bewust zijn van andere opvoedkundige normen in Nederland en elders, met betrekking tot internationale kinderrechten en wetgeving in Caribisch Nederland. Ze zijn over het algemeen ook in staat om huiselijk geweld en kindermishandeling in die termen te beschrijven.

- Er lijkt toenemende steun te zijn voor geweldloze alternatieven en betere ouder-kind- en gezinscommunicatie met meer ruimte voor kinderen om hun mening te geven. Het wordt echter als een uitdaging gezien om deze ontwikkeling in de praktijk te brengen, omdat ze indruist tegen de traditionele Caribische opvoeding die eerder autoritair van aard is.

- Eerdere rapporten over huiselijk geweld en/ of kindermishandeling hebben het belang van bewustwording onderstreept as onderdeel van een alomvattende strategie om geweld in familierelaties aan te pakken en te voorkomen (Kloosterboer, 2013; De Bruijn, Kriek & De Vaan, 2014; UNICEF, 2019).

Aanbeveling 3

Bevestiging van normen voor geweldloze opvoeding en gezinscommunicatie op Sint Eustatius.

Bevestig de norm dat alle vormen van geweld tegen vrouwen, kinderen en anderen in de huiselijke kring en de gemeenschap daaromheen niet te rechtvaardigen zijn en voorkomen moeten worden.

- Draag deze norm uit in cultureel passende bewustwordingscampagnes op Sint Eustatius in offline en online vorm;
- Herhaal en herbevestig deze norm in alle relevante beleidsvoering, protocollen, werkmethoden, trainingen en andere maatregelen om wetten en beleid uit te voeren;
- Nodig lokale rolmodellen en influencers op Sint Eustatius uit om de normbevestiging en de publiekscampagnes eromheen te ondersteunen.
- Investeer in alomvattend onderwijs over kinderrechten, vrouwenrechten en aanverwante vraagstukken rondom menselijke waardigheid, (gender) gelijkheid en intergenerationele sociale rechtvaardigheid op Sint Eustatius (basisscholen en voortgezet onderwijs).
- Organiseer lokale, professioneel gepresenteerde uitzendingen van ronde-tafel-dialogen met deelnemers uit verschillende leeftijdsgroepen, onder wie jongeren, om beter wederzijds begrip tussen generaties te creëren en constructieve gesprekken op te zetten over veranderende normen ten gunste van geweldloze opvoeding en om het taboe op het bespreken van deze onderwerpen weg te nemen.
- Besteed specifiek aandacht aan de ambivalentie met betrekking tot de overgang naar geweldloze vormen van opvoeding en gezinscommunicatie in het licht van de nog sterk aanwezige, meer traditioneel Caribische autoritaire opvoedstijl;
- Ontwikkel preventieve trainingsprogramma's op Sint Eustatius om geweldloze opvoedings- en communicatienormen te voeden.

Maak gebruik van lessen uit eerdere initiatieven die zijn genomen door het Openbaar Lichaam Sint Eustatius, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ZJCN) en UNICEF om geweld tegen kinderen aan te pakken en uitgebreide gezinsondersteuning te bieden.

Nodig UNICEF en andere stakeholders uit om deze initiatieven te ondersteunen.

Doelgroep: Openbaar Lichaam Sint Eustatius, in nauwe samenwerking met gemeenschapsgroepen en belangrijke stakeholders, en met de hulp van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en UNICEF.

Deel 4

Genderongelijkheid op Sint Eustatius

Rolpatronen

Uit de gesprekken die het onderzoeksteam tijdens het bezoek aan Sint Eustatius hield, werd duidelijk dat er verschillende zorgen bestaan over rolpatronen op het eiland. Mensen noemden het feit dat vrouwen op Sint Eustatius het leeuwendeel van de zorg voor kinderen en andere familietaken op zich nemen, en dat kinderen vaak niet veel tijd met hun vader doorbrengen. Statistieken met betrekking tot Sint Eustatius wijzen uit dat ongeveer de helft van de jongeren (leeftijd 0-25 jaar) in een eenoudergezin opgroeit (CBS, 2018/2021), en volgens eilandbewoners is die ouder meestal een moeder.

Uit onderzoek blijkt dat dergelijke rolpatronen in de Caribische context al op jonge leeftijd worden aangeleerd en dat ouders een belangrijke rol spelen in hoe jongens en meisjes leren over wat er binnen het gezin wel van hen wordt verwacht, en wat niet (Roopnarine & Jin, 2016).

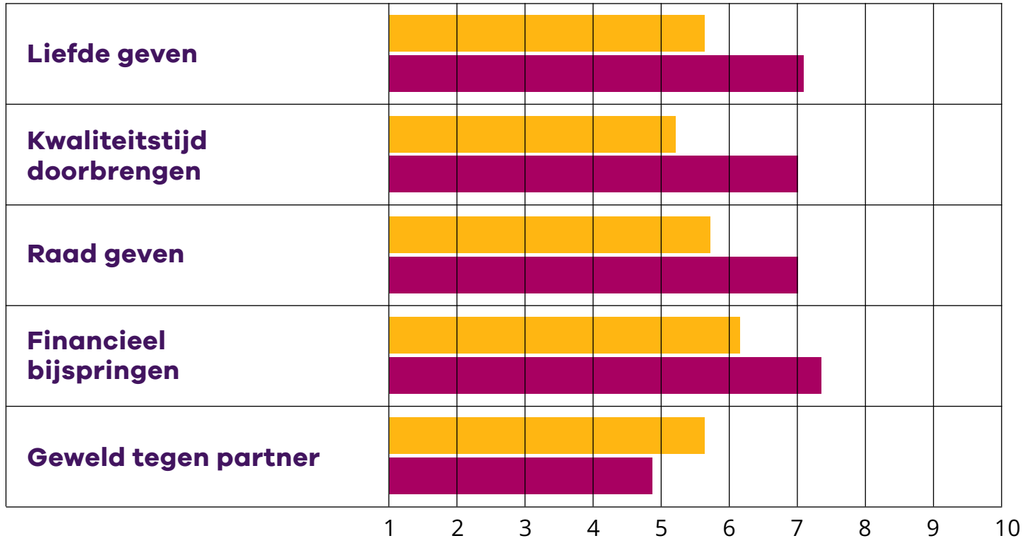
Zowel in de enquête als tijdens de interviews werd aan deelnemers gevraagd naar verschillen tussen mannen en vrouwen in de mate van betrokkenheid bij het gezin en naar verschillen in hoe jongens en meisjes worden opgevoed.

Data van Sint Eustatius

Mannen en vrouwen

In de enquête gaven deelnemers hun indruk van hoe mannen en vrouwen op Sint Eustatius betrokken zijn bij het gezinsleven. De resultaten voor mannen en vrouwen staan in de eerdere onderdelen van dit rapport weergegeven.

De diagrammen hieronder vatten de genderverschillen op een andere manier samen door de gemiddelde scores (op een 10-puntsschaal) voor mannen en vrouwen met betrekking tot enkele belangrijke aspecten van het gezinsleven te vergelijken. Er worden alleen gedragsvormen getoond waarbij het verschil tussen mannen en vrouwen statistisch significant was.

Legenda
→ Mannen
→ Vrouwen

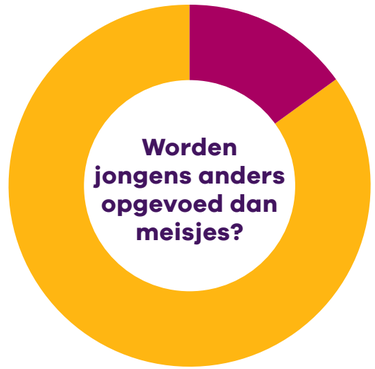
Deze resultaten bevestigen het patroon dat uit het eerdere rapportonderdeel over familie-relaties naar voren komt: binnen gezinnen op Sint Eustatius geven mannen binnen gezinnen op Sint Eustatius minder snel liefde, brengen ze minder kwaliteitstijd door, geven ze minder vaak raad, en springen ze financieel minder vaak bij. Mannen gebruiken volgens deelnemers eerder fysiek geweld tegen hun partner dan vrouwen.

Verschillen in opvoeding

In de enquête werd deelnemers gevraagd of ze denken dat er verschillen tussen moeders en vaders bestaan in hoe ze kinderen opvoeden en of er verschillen bestaan in hoe jongens en meisjes op Sint Eustatius worden opgevoed.

6% Nee
94% Ja

15% Nee
85% Ja

Stemmen van Sint Eustatius

“Caribische vaders zijn meer onderhouden en laten de opvoeding zelf aan de moeders over.”

(enquête)

“Jongens kunnen de deur uit gaan en laat thuiskomen. Meisjes zijn thuis nodig, om met klusjes te helpen.”

(enquête)

“De meeste vaders zijn relaxter en laten het kind zijn gang gaan. De meeste moeders corrigeren en proberen het gedrag van hun kind te sturen.”

(enquête)

** De hieronder weergegeven citaten zijn afkomstig uit de interviews maar ook uit het onderdeel van de enquête waarin deelnemers hun indruk van genderverschillen op Sint Eustatius konden opschrijven.*

“Vaders die niet bij hun kinderen wonen, verwennen hun kinderen vaak om een punt te maken tegen hun moeder en om de liefde en genegenheid van hun kinderen te winnen.”

(enquête)

“Jongens worden opgevoed om stoer te zijn, hard te werken, niet zachtaardig te zijn. Meisjes worden opgevoed als verzorgsters.”

(enquête)

“Wat ik hier op het eiland zie, is dat dochter de hele dag thuis moeten blijven terwijl zonen mogen doen wat ze willen. Ik vindt dat meisjes en jongens gelijk behandeld moeten worden, niet verschillend.”

(jongere)

“Vaders zijn strenger en beter in het straffen van kinderen. Moeders strijden om de genegenheid van hun kinderen. Moeders vertroetelen de kinderen te veel.”

(enquête)

“Wat ik zie, nu helemaal, is dat we zo veel in vrouwen investeren, en dat is ook goed, hoor. Maar daardoor lopen onze mannen achter.”

(professional)

“Moeders zijn streng en vaders zijn makkelijk.”

(enquête)

“Dat zie ik veel op het eiland, geen vader hebben kan echt schadelijk zijn voor een kind, zoals geen moeder hebben voor een kind ook echt schadelijk kan zijn.”

(jongere)

“En van een jongen wordt verwacht dat hij niet huilt, maar dan wordt hij een man en wordt hij boos, en dan weet hij niet wat hij met zijn emoties aan moet.”

(professional).

Reflectie

- De algemene observatie van deelnemers is dat vrouwen het leeuwendeel van de zorgtaken in het gezin op zich nemen, zowel ten aanzien van familieleden in het algemeen als met betrekking tot de opvoeding van kinderen.

- Deze bevinding komt overeen met resultaten uit tal van andere onderzoeken in de Caribische regio.

- Verschillende onderzoekers hebben aangetoond dat de huidige gendernormen en rolpatronen in deze regio nauw verwant zijn aan de geschiedenis van het gebied (bijv. Blank, 2013).

- Het feit dat er duidelijke aanwijzingen zijn dat jongens anders worden opgevoed dan meisjes doet vermoeden dat deze patronen van generatie op generatie worden over-geleverd, waarbij meisjes leren om de zorg voor gezin op zich te nemen en jongens worden aangemoedigd de vrijheid op te zoeken. Dit strookt met eerdere onderzoeksresultaten (Endendijk et al., 2018).

- Onderzoeken laten ook zien dat vaders in de Cariben eerder verzorgende gezinstaken op zich nemen als relaties en de sociaaleconomische omstandigheden stabiel zijn (Roopnarine, 2012), wat erop wijst dat bij beleidsvorming rekening moet worden gehouden met omgevingsfactoren.

- Een bijbehorende zorg is dat het armoedepercentage vooral in gezinnen van alleenstaande moeders hoog is (Nationale Ombudsman, 2022), zodat de afwezigheid van vaders ook een indirecte negatieve invloed op kinderen heeft via de financiële worsteling van de moeders.

- Hoewel de deelnemers op dit gebied niet expliciet suggesties ter verbetering deden, uitten velen hun frustratie met de huidige gendergerelateerde taakverdeling binnen gezinnen.

- De bevordering van gendergelijkheid (in wetgeving en de praktijk) en de preventie van stereotype rollen voor vrouwen en mannen worden gezien als belangrijke elementen bij de preventie van huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen, onder wie meisjes (zie preambule en art. 12 Verdrag van Istanbul; VN-Kinderrechtencomité 2011, par. 72 lid b).

Aanbeveling 4

Gendergelijkheid bevorderen op Sint Eustatius

- Investeer in cultuursensitieve bewustwordingscampagnes over genderstereotypen en hoe ze de gendergerelateerde arbeidsverdeling binnen gezinnen handhaven die de last vooral bij vrouwen legt.

- Bied vooral vrouwen ondersteuning, gezien hun rol als primaire verzorger binnen het gezin.

- Bevestig en steun mannen die wel meer betrokken willen zijn, maar niet weten hoe en moedig mannen aan om na te denken over hun rol als vader.

- Investeer in beleid dat gendergelijkheid bevordert, onder meer met betrekking tot ouderschapsverlof, voogdijafspraken na een scheiding en het oppakken van ouderlijke verantwoordelijkheden, voortbouwend op de richtsnoeren in internationale wettelijke bepalingen die zijn vastgelegd in het Verdrag van Istanbul, en aanverwante aanbevelingen van de Raad van Europa het het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Doelgroep: Openbaar Lichaam Sint Eustatius, in nauwe samenwerking met gemeenschapsgroepen en belangrijke stakeholders – waar relevant met hulp van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ZJCN).

Deel 5

Veranderende tijden op Sint Eustatius

Generaties en migratie

Tijdens het bezoek van het onderzoeksteam aan Sint Eustatius, verwezen lokale professionals vaak naar een verlies van tradities en normen en naar het ervaren van een generatiekloof. Volwassenen beschreven kinderen en adolescenten uit de huidige jongere generatie als respectloos en ongehoorzaam, terwijl van ouders werd verteld dat ze niet in staat waren om met die uitdagingen om te gaan. Bovendien uitten de jongeren hun frustratie omdat volwassenen hen niet serieus namen en hen respectloos noemen zodra ze proberen hun mening te geven.

Het onderzoek heeft uit de enquête geen data verzameld over veranderende tijden en generatieverschillen, maar in de interviews kwamen deze onderwerpen zeer regelmatig ter sprake.

Stemmen van Sint Eustatius

Generatiekloof

“We hebben nu een heel opstandige generatie en sommige mensen zijn niet bereid om te zeggen dat het leven dat vereist.”

(volwassene)

“Hun generatie is anders dan de onze. Dus hoe zij tegen dingen aankijken is niet van deze tijd.”

(jongere)

“Dan vertellen de oudjes bijvoorbeeld over dingen uit hun tijd, maar begrijpt het kind dat niet.”

(jongere)

“Het afgelopen jaar heb ik gemerkt dat de band niet meer is zoals vroeger. En dat komt doordat iedereen zo’n druk leven leidt.”

(volwassene)

“Ik kom uit een compleet andere generatie. Ik geloof dat ouders het kind moeten geven wat het nodig heeft, niet wat het wil.”

(volwassene)

“grootouders brachten de normale waarden bij, maar dat wordt nu minder doordat jongeren aan zichzelf worden overgelaten en een kant uit gaan die niet zo heel fijn is.”

(professional)

“De kinderen tegenwoorden, ze hebben geen respect meer voor de ouders vanwege de rechten van het kind.”

(volwassene)

“Toen dat begon met die kinderrechten, was dat een heel verhaal. Mensen voelden zich beledigd en hielden vast aan de traditionele manier van doen.”

(professional)

Reflectie

- Zowel jonge als oudere gemeenschapsleden op Sint Eustatius worden geraakt door wat zij ervaren als een generatiekloof. Dit gebrek aan begrip tussen generaties kan uitdagingen inhouden voor de sociale cohesie binnen de gemeenschap. Het is zaak om de opzet en implementatie van ondersteunende dienstverlening voor gezinnen en gemeenschapsleden hierop te richten.

- De generatiekloof komt ook terug in de uitkomst dat oudere generaties het gevoel hebben dat ze streng en duidelijk moeten zijn tegen jongeren die zich in hun ogen misdragen of geen respect tonen. Streng straffen wordt in dit verband vaak als essentieel element gezien, wat mogelijk niet bevorderlijk is voor de inclusieve en geweldloze gezinscommunicatie die ook belangrijk wordt geacht.

- Deze observaties verklaren ook de uitkomst dat jongeren zich niet serieus genomen voelen. Het is belangrijk om op te merken dat kinderen niet laten meebeslissen over zaken die belangrijk zijn voor hun leven strijdig is met hun recht om gehoord te worden (art. 12 IVRK).

- De generatiekloof zou ten koste kunnen gaan van de kracht van de gemeenschap en gezinnen op Sint Eustatius die we aan het begin van het resultatenonderdeel onder de aandacht hebben gebracht. Het zou ook pogingen om huiselijk geweld en kindermishandeling aan te pakken kunnen verzwakken.

- Een andere potentiële bron van veranderingen in de cultuur van Sint Eustatius vormt de relatief hoge migratie: veel jonge mensen verlaten het eiland voor een opleiding of werk elders en groepen mensen van vooral andere Caribische eilanden, Latijns Amerika en Europees Nederland komen aan. Opmerkelijk genoeg kwam dit onderwerp tijdens het bezoek van het onderzoeksteam aan Sint Eustatius of tijdens de interviews zelden ter sprake.

Aanbeveling 5

Geef verschillende generaties, ook kinderen, inspraak in alle gezinsgerelateerde beleidsbeslissingen en praktijken, en in lokale betrokkenheid.

- Als onderdeel van de investering in lokale betrokkenheid (zie aanbeveling 1) is het van belang om gemeenschapsleden uit verschillende generaties tegelijk te betrekken en in hun kracht te zetten. Dit kan bereikt worden door middel van lokale (openbare) ronde-tafel-dialogen met deelnemers uit verschillende leeftijdsgroepen, onder wie jongeren, om beter begrip tussen de generaties te kweken over het leven op Sint Eustatius (zie ook aanbeveling 3).

- Bovendien zouden alle aanbevelingen moeten worden vertaald in concrete beleidsbeslissingen en praktijk, in nauwe samenwerking met verschillende generaties gemeenschapsleden, en vooral ook met jongeren, door hun kansen te geven om hun standpunten te uiten en daar waarde aan te hechten, in overeenstemming met artikel 12 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van de VN. Leeftijd zou hierbij geen beperkende factor mogen zijn; jongere kinderen (bijv. in de basisschoolleeftijd) zouden ook uitgenodigd moeten worden (VN-Kinderrechtencomité, 2009, par. 20; zie bijv. Kinderombudsman, 2021).

- Zorg ervoor dat vertegenwoordigers van specifieke migrantengroepen in de Statiaanse samenleving bij de bovengenoemde activiteiten worden betrokken.

Doelgroep: Openbaar Lichaam Sint Eustatius, in nauwe samenwerking met gemeenschapsgroepen en belangrijke stakeholders.

Deel 6 Hulpverlening op Sint Eustatius

Wat is er op Sint Eustatius beschikbaar?

Hulpverlening en andere stakeholders

De eerdere rapportonderdelen hebben aangetoond dat het gezinsleven op Sint Eustatius zowel sterke kanten als uitdagingen kent die zouden moeten worden aangepakt. Hulpverlening speelt in dit opzicht een zeer belangrijke rol. Er is op Sint Eustatius diverse vormen van hulpverlening beschikbaar om gezinnen en gemeenschapsleden hulp, zorg, bijstand en bescherming te bieden. Deze diensten worden over het algemeen zeer op prijs gesteld. Er zijn echter ook zorgen die aandacht vragen.

Overzicht van diensten en stakeholders:

- **Veiligheidsnetwerk**
- **Politie**
- **Slachtofferhulp**
- **Openbaar lichaam**
- **Opvoedwinkel**
- **SRCN**
- **Mental Health Caribbean**
- **ZJCN Jeugdzorg**
- **Maatschappelijk Werk**
- **SZW**
- **ECE**
- **Sociaal domein**
- **Kabinet Gezaghebber**
- **Voogdijraad**

Stemmen van Sint Eustatius

Wat mensen opmerken

“Ja, we krijgen hulp. We hebben het sociaal domein, de sociale eenheid, sociale ondersteuning.”

(jongere)

“We misen ons weeshuis wel. We hebben onze vrouwen opvang, maar dat is niet genoeg.”

(jongere)

“Ja, er zijn veel organisaties die hulp kunnen bieden, maar ze weten niet dat ze er zijn.”

(professional)

“De informatie is er. Mensen zijn zich er bewust van. Wat kun je verder doen?”

(volwassene)

“Ik heb niet het gevoel dat ik counselors of wat dan ook hier kan vertrouwen, want je weet nooit of ze het aan iemand doorvertellen, en dan weet iedereen op Sint Eustatius het.”

(jongere)

“Alle stakeholders moeten zich bewust zijn van wat privacy inhoudt. Er komt informatie naar buiten die niet naar buiten hoort te komen. En in een kleine gemeenschap gaat het rond als warm brood.”

(professional)

“Ik denk dat er ook een bepaalde groep is die gewoon de hobbel van schaamte over moet.”

(volwassene)

“Het preventieve deel is belangrijk, als je met de kinderen begint, als je eenmaal jezelf beter begrijpt, bouw je zelfvertrouwen op.”

(volwassene)

“Ik denk dat ze hun best proberen te doen. Maar ik denk ook dat onze gemeenschap te gesloten is en dat ze niet openstaan voor het feit dat er mensen zijn die je kunnen helpen.”

(volwassene)

“Niemand wil echt geld uitgeven aan het opzetten van bepaalde afdelingen, dus als je kind hier uitbehandeld is, moet je een vliegtuig nemen en naar Holland gaan.”

(volwassene)

Wat mensen verbeterd zouden willen zien

- Jongeren, volwassenen en professionals noemden het belang van meer directe opvoedingsondersteuning die is toegesneden op de lokale context. Jongeren noemden ook de mogelijkheid van ouderschapsklassen voor mensen die in verwachting zijn van hun eerste kind.

- Jongeren, volwassenen en professionals benadrukten het belang van gegarandeerde privacy bij alle vormen van hulpverlening.

- Professionals noemden de noodzaak van meer professionals op Sint Eustatius in het sociale domein, ook al gaat het om weinig bewoners.

- Professionals gaven aan dat ze meer directe ondersteuning aanbevalen voor gezinnen, waarbij hulpverleners op huisbezoek gaan en ervoor zorgen dat de hulpverlening cohesie en continuïteit vertoont.

- Jongeren pleitten voor meer georganiseerde vrijetijdsfaciliteiten voor jongeren op Sint Eustatius. Dit zou vooral ten goede komen aan jongeren van wie de ouders de hele dag naar hun werk zijn en mogelijk voorkomen dat ze alcohol en drugs gebruiken als er niemand op hen let.

Reflectie

Hulpverlening is van groot belang voor de ondersteuning van gezinnen en worden gezien als onderdeel van de implementatie van de verplichtingen onder het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, om ouders en anderen te ondersteunen die verantwoordelijk zijn voor de opvoeding van kinderen (zie art. 18 lid 2 en 27 lid 3 IVRK; zie ook art. 3 lid 3 IVRK).

Hulpverlening is ook van belang voor de preventie van en bescherming tegen huiselijk geweld (art. 16 Verdrag van Istanbul) en kindermishandeling (art. 19 IVRK).

- Om effectief geweldloze alternatieven voor de opvoeding en betere communicatie tussen ouder en kind en binnen gezinnen te bevorderen waarin kinderen de ruimte krijgen om hun mening te geven, zouden hulpverleners ouders en andere familieleden concrete voorbeelden moeten geven die de groeiende steun voor geweldloze gezinsinteractie zullen voeden.

Hulpverlening is op Sint Eustatius aanwezig en wordt door de deelnemers ook gewaardeerd, maar er bestaan zorgen over verschillende kwesties:

- Het gebrek aan bekendheid met hulpverlening: mensen weten niet waar ze ze kunnen vinden;
- Het gebrek aan privacy, gezien de kleine omvang van de eilandgemeenschap;
- Het gebrek aan continuïteit in ondersteunende relaties als gevolg van de hoge migratie;
- Het gebrek aan gespecialiseerde hulpverlening als gevolg van de geringe omvang van het eiland.

Eerder onderzoek en bestaande rapporten wezen op het belang van toegankelijke en anonieme hulpverlening voor zowel volwassenen als kinderen (Kloosterboer, 2013; De Bruijn, Kriek & De Vaan, 2014; UNICEF, 2019; Kinderombudsman, 2021; VN-Kinderrechtencomité 2022; zie ook Zijlstra et al., 2021). Hetzelfde geldt voor specifieke groepen in de samenleving van Sint Eustatius, waaronder migrantengemeenschappen.

De soms negatieve opvattingen onder professionals over ouders staat mogelijk de effectiviteit van de diensten die aan gezinnen, ouders en kinderen worden geleverd in de weg.

Aanbeveling 6

Versterk hulpverlening aan volwassenen en jongeren

- De rol en het functioneren van hulpverlening zou duidelijk moeten worden bepaald in wetgeving en beleid. Het onlangs ontworpen regeringsbesluit *(Besluit maatschappelijke ondersteuning en bestrijding huiselijk geweld en kindermishandeling BES),* dat een wettelijke basis legt voor *'Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling'* en de verplichte *'beschermingscode huiselijk geweld en kindermishandeling',* kan een belangrijke bijdrage leveren.

- Ontwikkel intensieve en 'hands-on' gepersonaliseerde hulpverlening binnen de gemeenschap (mogelijk van deur tot deur). De geringe omvang van de bevolking biedt kansen voor sterk geïndividualiseerde hulp en zorg. Een dergelijke aanpak biedt sociale hulpverleners en professionals in de geestelijke gezondheidszorg duurzame loopbaankansen op het eiland, zowel voor jongeren als volwassenen. → *vervolg*

Aanbeveling 6

- Bied professionals in het sociale domein trainingen in privacy en investeer in anonieme offshore hulpverlening voor zowel jongeren als volwassenen waarbij privacy gegarandeerd is. Guana Chat lijkt heel succesvol en is een goed voorbeeld. Dit kan een blauwdruk zijn voor een soortgelijke hulpdienst voor volwassenen.

- Zorg dat alle gemeenschapsleden op Sint Eustatius op de hoogte zijn van het bestaan van hulpverlening en begrijpen hoe ze daar effectief en discreet gebruik van kunnen maken. De eerdere aanbeveling over het cultiveren van openheid over gezinsproblemen (Deel 3 van de resultaten) zal hopelijk ook het gebruik van passende diensten verhogen.

- Investeer in duurzame dienstverlening, bijvoorbeeld door middel van meer training en loopbaankansen in het sociale domein, gezien de hoge migratie van professionals op Sint Eustatius.

- Investeer in meer vrijetijdsfaciliteiten voor jongeren om te voorkomen dat ze na schooltijd zonder toezicht op straat rondhangen, vooral aangezien veel ouders meerdere baantjes hebben om de eindjes aan elkaar te knopen.

- Zorg ervoor dat hulpverlening werkt binnen een uitgebreid kader van gezinsondersteuning en samenwerkt waar dat toepasselijk en relevant is. En investeer in opleiding en trainingen met betrekking tot de rol en verantwoordelijkheden van elke dienstverlener en andere belangrijke stakeholders (onder meer overheid, justitie, politie) en om te voorkomen dat mensen zich niet bekwaam voelen om te handelen.

- Zorg ervoor dat hulpverlening ouders en gezinnen concrete manieren biedt voor geweldloze opvoeding en betere communicatie tussen ouder en kind en binnen gezinnen, die kinderen meer ruimte biedt om hun mening te geven, voortbouwend op eerdere initiatieven van het Openbaar Lichaam Sint Eustatius, verschillende ministeries en UNICEF.

- Investeer in brede opleidingen voor professionals over kinderrechten, vrouwenrechten en aanverwante vraagstukken met betrekking tot menselijke waardigheid, (gender)gelijkheid en sociale rechtvaardigheid tussen generaties op Sint Eustatius.

- Nodig vertegenwoordigers uit van verschillende generaties, ook jongeren en migrantengemeenschappen binnen de gemeenschap op Sint Eustatius, om input te geven voor het proces van continu leren en het verbeteren van de hulpverlening.

- Maak gebruik van de lessen die zijn geleerd van eerdere initiatieven die zijn genomen door het Openbaar Lichaam Sint Eustatius, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ZJCN) en UNICEF om uitgebreide gezinsondersteuning te bieden en nodig UNICEF en andere stakeholders uit om deze initiatieven te steunen.

Doelgroep: Openbaar Lichaam Sint Eustatius, in nauwe samenwerking met gemeenschapsgroepen en belangrijke stakeholders, en met hulp van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ZJCN), het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en UNICEF.

Overkoepelende aanbevelingen

Algemene aandachtspunten

Na presentatie van de onderzoeksuitkomsten, reflecties en aanbevelingen over Sint Eustatius sluit het rapport af met een aantal algemene aandachtspunten die relevant zijn voor alle drie de eilanden in Caribisch Nederland, alsook enkele overkoepelende aanbevelingen.

- Gezien de grote overlap van de benoemde verbeterpunten in heel Caribisch Nederland, raden we de drie eilanden aan om *best practices* te delen en samen nieuwe initiatieven te ontwikkelen om systematische veranderingen te versterken. De onlangs ontwikkelde strategie voor de Interlandelijke Taskforce Kinderrechten biedt mogelijkheden om kennis, ervaringen en goede praktijkvoorbeelden uit te wisselen om kinderen beter tegen alle vormen van geweld te kunnen helpen beschermen. In de toekomst zou een vergelijkbare strategie kunnen worden ontwikkeld met betrekking tot huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen, binnen het domein van het Verdrag van Istanbul.

- Alle aanbevelingen moeten worden geïntegreerd in de overkoepelende, uitgebreide strategie voor Caribisch Nederland ten aanzien van familierelaties, huiselijk geweld en kindermishandeling. meer in het bijzonder biedt de vernieuwing van het Bestuursakkoord in 2024 in dit opzicht een kans.

- Alle activiteiten zouden moeten de richting volgen die is ingezet door het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, het Verdrag van Istanbul en aanverwante internationale standaarden.

- Alle activiteiten zouden moeten worden ondersteund – financieel en anderszins – door de Nederlandse regering op manieren die lokale behoeften en wensen erkennen en respecteren, en ook rekening houden met de gevoeligheden tussen Caribisch Nederland en het Europese deel van Nederland – zoals het onderzoeksteam tijdens het bezoek aan Sint Eustatius te horen kreeg: “Wat in Nederland wordt ontwikkeld, is niet altijd beter. Ze weten niet hoe dingen hier werken, dus zouden we vanaf het begin betrokken moeten zijn.” (zie ook: Leslie, 2020).

- Ter bevordering van de efficiency bouwen de aanbevelingen idealiter voort op bestaande structuren, plannen en beleid, en wordt wat er informeel al is of alleen op papier bestaat geformaliseerd en in praktijk gebracht, om zo de lokale kracht te vergroten en te stimuleren.

“Wat in Nederland wordt ontwikkeld, is niet altijd beter. Ze weten niet hoe dingen hier werken, dus zouden we vanaf het begin betrokken moeten zijn.”

Aanbeveling 7

Periodieke verzameling van uitgesplitste data

- Herhaal dit onderzoek om de vijf jaar.
- Beoordeel hoe deze periodieke dataverzameling kan worden gekoppeld aan bestaande of toekomstige dataverzameling en controle-instrumenten, waaronder de Jeugdmonitor Caribisch Nederland (CBS), de rapporten van de Nationale Ombudsman en de Kinderombudsman, UNICEF en de Interlandelijke Taskforce Kinderrechten.
- Overweeg om tussendoor kleinere en specifiekere metingen te doen die aansluiten op de behoeften van het eiland, bijvoorbeeld met betrekking tot de impact van de onlangs aangekondigde verhoging van het sociaal minimum, of met betrekking tot seksueel misbruik.

Doelgroep: het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ZJCN) en andere relevante ministeries (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties; Sociale Zaken; en Justitie en Veiligheid), samen met de Openbaar Lichamen.

Aanbeveling 8

Inwerkingtreding van het Verdrag van Istanbul voor Caribisch Nederland

- Plan voorin de nabije toekomst een specifieke datum voor de inwerkingtreding van het Verdrag van Istanbul en blijf werken aan de stappen hiervoor, zoals de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport die in een brief aan de Tweede Kamer uit februari 2022 heeft beschreven (Staatssecretaris voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2022a).
- Blijf investeren in de vereiste algemene uitvoeringsmaatregelen van dit en andere relevante internationale wetsinstrumenten.

Doelgroep: het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ZJCN) samen met andere relevante ministeries van de Nederlandse overheid.

Dankwoord

Het onderzoeksteam is zeer erkentelijk voor de uitstekende ondersteuning tijdens het hele project en wil de volgende mensen bedanken voor hun bijdrage aan dit onderzoek:

De Bonairiaanse klankbordgroep:

- **Ereina Gordon**
  Coördinator gezinsondersteuning,
  Openbaar Lichaam Sint Eustatius
- **Camelia Berkel-Dembrook**
  Directeur Expertise Centre Sint Eustatius
- **Felicia Schmidt**
  Onderzoeker Voogdijraad
- **Lylien Ibrahim**
  Reclasseringsambtenaar
- **Monica Smith**
  Pedagogisch medewerker
- **George Berkel**
  Gemeenschapslid
- **Magumbo Gibbs**
  Gemeenschapslid

En

- **Carmen Grefte and Jantine Homan**
  Ministerie van Volksgezondheid,
  Welzijn en Sport
- **Chartysse Simon**
  en Kimberly Richards
  Studenten aan de University of Curaçao
- **Inge Gerrits**
  Universiteit Leiden
- **Annemarie Marchena-Slot**
  University of Curaçao
- **Elly Hellings** (Interviewer)
- **Erel Everitz** (Interviewer)
- **Naphtaly Boerleider** (Interviewer)
- **Josee Koning**
  De Taalscholver

En alle deelnemers aan het onderzoek die tijd hebben gestoken in het invullen van de enquête, zich hebben laten interviewen of een afspraak hebben gemaakt met het onderzoeksteam.

Bronnen

Bissessar, A. & Huggins, C. (2022).
Gender and Domestic Violence in the Caribbean. Palgrave MacMillan.

Blank, S. (2013).
An historical and contemporary overview of gendered Caribbean relations. Journal of Arts and Humanities, 2(4), 1-10.

Brereton, B. (2010).
The Historical Background to the Culture of Violence in Trinidad and Tobago. Caribbean Review of Gender Studies, no. 4 (February): 1–15.

Bruijn, J. de, Kriek, F. & Vaan, K. de (2014).
De aanpak van huiselijk geweld op de BES-eilanden. Amsterdam: Regioplan.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2018).
Caribisch Nederland; kinderen (<25 jaar) *https://jmopendata.cbs.nl/#/JM/nl/dataset/20257NED/table?ts=1706961540705*

Centraal Bureau voor de Statistiek (2021).
Trends in the Caribbean Netherlands.
https://longreads.cbs.nl/ticn2021/st-eustatius/

Endendijk, J. J., Groeneveld, M. G., & Mesman, J. (2018).
The gendered family process model: An integrative framework of gender in the family. Archives of sexual behavior, 47, 877-904.

Fry, D., Padilla, K., Germanio, A., Lu, M., Ivatury, S. & Vindrola, S. (2021).
Violence against children in Latin America and the Caribbean 2015-2021: A systematic *review, UNICEF* *https://www.unicef.org/lac/media/34481/file/Violence-against-children-full-report.pdf*

Jewkes, R. (2002).
Intimate partner violence: causes and prevention. The lancet, 359(9315), 1423-1429.

Jones, A., Jemmott, E.T., Da Breo, H., Buckmire, T., Tannis, D., Rose, L., Best, F., Joseph, D. and Moller, C. (2017).
Twenty-one lessons: preventing domestic violence in the Caribbean. Research Report. University of Huddersfield.

Kinderombudsman (2021).
Als je het ons vraagt. Kinderen op de BES-eilanden, The Hague.

Kloosterboer, K. (2013).
Kind op Bonaire. Kinderrechten in Caribisch Nederland. The Hague: UNICEF.

Nationale Ombudsman (2020).
Het maakt uit waar je wieg heeft gestaan, The Hague. *https://www.kinderombudsman.nl/publicaties/het-maakt-uit-waar-je-wieg-heeft-gestaan*

Nationale Ombudsman (2022).
Caribbean children pay the price. An investigation into poverty-related problems faced by single parents and their children in the Caribbean Netherlands (Report number 2022/068), The Hague. *https://www.nationaleombudsman.nl/system/files/rapport/Caribbean%20children%20pay%20the%20price.pdf*

Niemi, J., Peroni, L. & Stoyanova (2020).
'Introduction: The Istanbul Convention as a Response to Violence against Women in Europe', in: Niemi, J., Peroni, L. & Stoyanova (eds.), *International Law and Violence Against Women. Europe and the Istanbul Convention,* Abingdon: Routledge.

Oostindie, G. & Veenendaal, W. (2022).
Ongemak. Zes Caribische eilanden en Nederland, Amsterdam: Prometheus.

Peterman, A., Yablonski J., & Daidone, S. (2017).
Myth-busting? How research is refuting common perceptions about unconditional cash transfers, UNICEF Innocenti Research Brief 2017-18
https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/MYTH-BUSTING%20NL.pdf

Rijn, A. van (2022).
Artikel 132A Positie van het Caribisch deel van Nederland. in: Ellian, a. & Rijpkema, B. (eds.). Een nieuw commentaar op de Grondwet, Amsterdam: Boom, 511-523.

Roopnarine, J. L. (2012).
Fathers in Caribbean cultural communities.
In Fathers in cultural context (pp. 225-249). Routledge.

Roopnarine, J. L., & Jin, B. (2016).
Family socialization practices and childhood development in Caribbean cultural communities. In J. L. Roopnarine & D. Chadee (Eds.), Caribbean psychology: Indigenous contributions to a global discipline (pp. 71–96). American Psychological Association. *https://doi.org/10.1037/14753-004.*

Skinner, G. C., Bywaters, P. W., & Kennedy, E. (2023).
A review of the relationship between poverty and child abuse and neglect: Insights from scoping reviews, systematic reviews and meta analyses.
Child Abuse Review, 32(2), e2795.

State Secretary for Health, Welfare and Sports (2022a).
Letter to Parliament, 25 February 2022, No. 3324112-1025034-ZJCN.

State Secretary for Health, Welfare and Sports (2022b).
Letter to Parliament, 7 July 2022, No. 3385677-1031372-J.

State Secretary for Health, Welfare and Sports (2023).
Letter to Parliament, 18 December 2023, No. 3732727-1057780-ZJCN.

Stephenson, J. H. (2021).
Domestic Violence in the Caribbean: Are Our Solutions Effective?. In Gender and Domestic Violence in the Caribbean (pp. 9-22). Cham: Springer International Publishing.

UN Committee on the Rights of the Child (2009).
General Comment No. 12, The right of the child to be heard, UN Doc. CRC/C/GC/12.

UN Committee on the Rights of the Child (2011).
General Comment No. 13. The right of the child to freedom from all forms of violence, UN Doc. CRC/C/GC/13.

UN Committee on the Rights of the Child (2022).
Concluding observations on the combined fifth and sixth periodic reports of the Kingdom of the Netherlands, 9 March 2022, UN Doc. CRC/C/NLD/CO/5-6.

UNICEF (2019).
Situation Analysis of Children and Adolescents in the Caribbean Netherlands. The Hague: UNICEF The Netherlands.
https://www.unicef.nl/files/Sitan_BES_2019_ENG_%20corr%2029juni20.pdf

UNICEF (2020).
Minimum Standards and Indicators for Community Engagement.
https://www.unicef.org/mena/media/8401/file/19218_MinimumQuality-Report_v07_RC_002.pdf.pdf

Zijlstra, E., Richard, T., Josias, H., Mellema, R., Os, C. van, & Harder, A. (2021).
Between Worlds. An explorative study into the care for Caribbean Dutch children who come to the European Netherlands for residential care. Rijksuniversiteit Groningen.
https://pure.rug.nl/ws/portalfiles/portal/201983846/Rapport_definitief_tussenwerelden.pdf

Fotocredits:
Voor- en achterkant: Shutterstock
P. 4, 12, 16, 27, 30, 41, 49 UNICEF/Chizzilala
P. 5, 7, 10, 11, 37, 47, 52, 54 Shutterstock

Sint Eustatius

Onderzoek door Universiteit Leiden, University of Curaçao en UNICEF Nederland. In opdracht van Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Directie ZJCN

Ontwerp door: Deviate Design, Bonaire